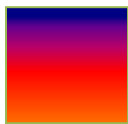
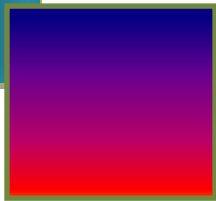

Wydatki na świadczenia z ubezpieczeń społecznych związane z niezdolnością do pracy w 2017 r.

DEPARTAMENT STATYSTYKI I PROGNOZ AKTUARIALNYCH

Warszawa 2018

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Opracowanie: Ewa Karczewicz, Andrzej Kania - Wydział Badań Statystycznych
Akceptowała: Hanna Zalewska Dyrektor Departamentu
Statystyki i Prognoz Aktuarnych

www.zus.pl
www.psz.zus.pl

SPIS TREŚCI

	strona
Wstęp	8
1. Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w latach 2013 -2017	10
1.1. Wydatki na świadczenia w ujęciu nominalnym	10
2. Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2017 r.	16
2.1. Wydatki ogółem według rodzajów świadczeń	16
2.2. Struktura wydatków ogółem według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców	18
2.3. Struktura wydatków ogółem według województw i płci świadczeniobiorców	20
2.4. Ranking wydatków na świadczenia ogółem według grup chorobowych	24
2.5. Ranking wysokości wydatków na świadczenia ogółem według jednostek chorobowych zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych Rewizja Dziesiąta (ICD-10) i płci świadczeniobiorców	32
2.6. Charakterystyka wydatków na poszczególne rodzaje świadczeń	38
2.6.1. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy	38
2.6.2. Wydatki na renty socjalne	39
2.6.3. Wydatki na absencję chorobową	40
2.6.4. Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne	41
2.6.5. Koszty rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS	41
2.7. Podsumowanie.	76

SPIS TABEL

	strona
Tabela 1 Wydatki na świadczenia w latach 2013 – 2017	10
Tabela 2 Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesione w latach 2013 – 2017	12
Tabela 3 Struktura wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesionych w latach 2013 – 2017	13
Tabela 4 Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby świadczeniobiorców pobierających świadczenia związane z niezdolnością do pracy, liczby dni absencji chorobowej oraz liczby osób poddanych rehabilitacji leczniczej w latach 2013 – 2017	14
Tabela 5 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2017 r. . . .	17
Tabela 6 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2017 r. według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców	18
Tabela 7 Struktura wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2017 r. według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców	19
Tabela 8 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2017 r. według województw i płci świadczeniobiorców	20
Tabela 9 Przeciętna kwota wydatków ogółem na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2017 r. według województw	23
Tabela 10 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesione w 2017 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców	25
Tabela 11 Ranking wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2017 r według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców	27
Tabela 12 Ranking jednostek chorobowych powodujących niezdolność do pracy, generujących najwyższe wydatki na świadczenia związane z tą niezdolnością . . .	32
Tabela 13 Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2017 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności i płci świadczeniobiorców	42
Tabela 14 Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy poniesione w 2017 r. według stopnia niezdolności pracy i płci świadczeniobiorców	44
Tabela 15 Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2017 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności . . .	45
Tabela 16 Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2017 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności	46

Tabela 17	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2017 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy	47
Tabela 18	Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2017 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy	49
Tabela 19	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2017 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności i płci świadczeniobiorców	50
Tabela 20	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2017 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności	52
Tabela 21	Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2017 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności . . .	53
Tabela 22	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2017 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy	54
Tabela 23	Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2017 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy	55
Tabela 24	Wydatki na renty socjalne w 2017 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców	56
Tabela 25	Wydatki na renty socjalne w 2017 r. według płci świadczeniobiorców i województw	58
Tabela 26	Wydatki z tytułu absencji chorobowej finansowanej z FUS i funduszy zakładów pracy w 2017 r. według grup chorobowych i płci świadczeniobiorców	59
Tabela 27	Struktura wydatków na absencję chorobową finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy w 2017 r. według grup chorobowych i płci świadczeniobiorców.	62
Tabela 28	Wydatki z tytułu absencji chorobowej finansowane z FUS i funduszy zakładów pracy w 2017 r. według płci świadczeniobiorców i województw	63
Tabela 29	Wydatki z tytułu absencji chorobowej finansowane z FUS i funduszy zakładów pracy w 2017 r. według płci świadczeniobiorców i województw	64
Tabela 30	Wydatki z tytułu absencji chorobowej spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2016 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców	65
Tabela 31	Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w 2017 r. według grup chorobowych będących przyczyną wypłaty świadczenia i płci świadczeniobiorców	67
Tabela 32	Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w 2017 r. według województw	69
Tabela 33	Koszty rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS w 2017 r. według grup chorobowych będących przyczyną rehabilitacji i płci świadczeniobiorców	70

Tabela 34	Przeciętna kwota wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2017 r. według rodzajów świadczeń i grup chorobowych	72
Tabela 35	Przeciętna kwota wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2017 r. według rodzajów świadczeń i województw	73
Tabela 36	Przeciętna kwota wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej w 2017 r. według grup chorobowych.	74
Tabela 37	Przeciętna kwota wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej w 2017 r. według województw.	75

SPIS RYSUNKÓW

		Strona
Rys. 1	Struktura wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w latach 2013 – 2017	13
Rys. 2	Przeciętna miesięczna liczba pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy i renty socjalne w latach 2013 – 2017	14
Rys. 3	Przeciętna miesięczna liczba osób pobierających świadczenia rehabilitacyjne w latach 2013 – 2017	15
Rys. 4	Liczba osób poddanych rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS w latach 2013 – 2017	15
Rys. 5	Liczba dni absencji chorobowej finansowanej z FUS i funduszy zakładów pracy w latach 2013 – 2017	15
Rys. 6	Wydatki z FUS, z budżetu państwa oraz ze środków pracodawców poniesione w 2017 r. na świadczenia związane z niezdolnością do pracy	16
Rys. 7	Struktura wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2017 r. według rodzajów świadczeń wypłaconych w poszczególnych województwach	22
Rys. 8	Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym według województw	24
Rys. 9	Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2017 r. według grup chorobowych	26
Rys. 10	Ranking 10 grup chorobowych powodujących niezdolność do pracy, generujących najwyższe wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy, według płci świadczeniobiorców	28

Rys. 11	Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym dla wybranych grup chorobowych według województw.	29
Rys. 12	Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym dla wybranych jednostek chorobowych według województw.	35
Rys. 13	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy przyznane w związku z chorobami układu krążenia, zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania oraz chorobami układu kostno-stawowego na tle wydatków na renty w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w 2017 r.	43
Rys. 14	Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2017 r. według stopnia niezdolności i płci świadczeniobiorców	44
Rys. 15	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2017 r. według województw oraz stopni niezdolności do pracy	48
Rys. 16	Wydatki na renty wypadkowe według płci w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w poszczególnych województwach w 2017 r.	51
Rys. 17	Wydatki na renty socjalne przyznane w związku z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania oraz chorobami układu nerwowego na tle wydatków na renty socjalne ogółem w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w poszczególnych województwach w 2017 r.	57
Rys. 18	Wydatki na absencję chorobową ogółem w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2017 r. według województw	60
Rys. 19	Struktura wydatków na absencję chorobową finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy w 2017 r. według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców	61
Rys. 20	Struktura liczby dni absencji chorobowej spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2017 r. według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców	66
Rys. 21	Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2017 r. według województw	68
Rys. 22	Struktura wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w 2017 r. według grup chorobowych będących przyczyną rehabilitacji i płci świadczeniobiorców	71

Wstęp

Zakład Ubezpieczeń Społecznych osobom ubezpieczonym w ramach ubezpieczenia chorobowego, wypadkowego i rentowych wypłaca świadczenia stanowiące rekompensatę utraty zarobków (dochodów) w okresie długotrwałej niezdolności do pracy lub czasowej niemożności jej wykonywania. Zadaniem ZUS jest również działalność prewencyjna.

Ochronie zatem podlega między innymi sytuacja czasowej niezdolności do pracy oraz niezdolność, która wyłącza możliwości zarobkowania na okres znacznie dłuższy, czasami nie dający się przewidzieć.

Za każdą niezdolnością do pracy, generującą konsekwencje finansowe, „stoi” określona przyczyna chorobowa.

Opracowanie przedstawia wydatki poniesione w 2017 r. na świadczenia z ubezpieczeń społecznych wraz z analizą skali tych wydatków na rodzaje świadczeń w różnych przekrojach, będące rezultatem chorób.

Zakres przedmiotowy opracowania obejmuje:

- wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy łącznie z dodatkami pielęgnacyjnymi przysługującymi z tytułu tej niezdolności;
- wydatki na renty socjalne, pokrywane ze środków budżetu państwa;
- wydatki na absencję chorobową czyli czasową niezdolność do pracy z tytułu choroby własnej, tj. wynagrodzenia wypłacane w okresie niezdolności do pracy z własnych środków przez pracodawcę oraz zasiłki chorobowe wypłacane przez Zakład;
- wydatki na świadczenia rehabilitacyjne;
- wydatki na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS.

Prowadzone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych badania z zakresu szeroko rozumianej niezdolności do pracy, tj. zarówno krótkotrwałej (absencji chorobowej) jak też długotrwałej, umożliwiają analizę przyczyn chorobowych z dokładnością do jednostki chorobowej zdefiniowanej zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych rewizja Dziesiąta (ICD-10). Zgromadzono zatem - w odniesieniu do wydatków na poszczególne rodzaje świadczeń - informacje dotyczące ponad 2,0 tys. jednostek chorobowych, uwzględniając również takie cechy społeczno-demograficzne jak płeć oraz miejsce zamieszkania świadczeniobiorców.

Źródło danych do badania stanowiły zasoby systemów informatycznych ZUS.

Podkreślić przy tym należy, że dane statystyczne, którymi dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych dotyczą przypadków osób ubezpieczonych, którzy wystąpili o świadczenia z tytułu niezdolności do pracy w związku z określonymi schorzeniami. Nie obejmują rolników indywidualnych i członków ich rodzin.

Opracowanie w pierwszej części zawiera analizę wydatków w latach 2013-2017 w ujęciu syntetycznym, natomiast w drugiej - szczegółową ocenę poziomu wydatków poniesionych w 2017 r. według rodzajów świadczeń, jednostek chorobowych, płci świadczeniobiorców, układu terytorialnego. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym na renty wypadkowe oraz wydatki na renty socjalne uwzględniają dodatki pielęgnacyjne przyznane w związku z niezdolnością do pracy i samodzielnej egzystencji, nie zawierają natomiast dodatków pielęgnacyjnych z tytułu wieku oraz kwot emerytur zbiegowych.

1. Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w latach 2013 – 2017

1.1. Wydatki na świadczenia w ujęciu nominalnym

W 2017 r. wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy ogółem wyniosły 36 604,4 mln zł i w stosunku do 2016 r. wzrosły o 1 522,9 mln zł. Kwota tych wydatków w omawianym roku stanowiła 1,8% PKB i w porównaniu z rokiem 2016 udział ten uległ nieznacznemu zmniejszeniu (tabela 1).

Tabela 1. Wydatki na świadczenia w latach 2013 – 2017

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017
Wydatki na świadczenia pieniężne realizowane przez ZUS - ogółem w mln zł	187 893,4	196 079,8	203 844,0 ^{*)}	209 604,4 ^{*)}	217 219,6 ^{*)}
Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy - ogółem w mln zł	32 276,1	32 539,8	33 855,7	35 081,5	36 604,4
Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy (bez absencji chorobowej finansowanej z funduszy zakładów pracy) w mln zł	27 459,8	27 838,1	29 154,0	29 414,0	30 263,6
Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy (bez absencji chorobowej finansowanej z funduszy zakładów pracy) w % wydatków realizowanych przez ZUS	14,6	14,2	14,3	14,0	13,9
Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy ogółem w % PKB	2,0	1,9	1,9	1,9	1,8

^{*)} Łącznie z zasiłkami pogrzebowymi po osobach pobierających renty socjalne, zasiłki i świadczenia przedemerytalne

W omawianych latach do roku 2015 najwyższy odsetek w wydatkach na świadczenia związane z niezdolnością do pracy stanowiły wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy.

Drugą z kolei pozycją były wydatki na absencję chorobową wypłacaną z FUS i z funduszy zakładów pracy. Jednak na przestrzeni tych lat udział wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy stopniowo malał. W 2013 r. wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy stanowiły 48,5% ogółu wydatków, zaś w 2017 r. – 39,9%. W 2017 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, udział ten zmniejszył się o 2,9 punktu procentowego. Malała również przeciętna miesięczna liczba pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy. W 2013 r. ich liczba wynosiła 1 074,5 tys., a w 2017 r. – 843,9 tys. (tabela 2, rys.2).

Od roku 2016 pierwszą pozycją w wydatkach na świadczenia związane z niezdolnością do pracy są wydatki na absencję chorobową wypłacaną z FUS i z funduszy zakładów pracy. Udział tych wydatków z roku na rok systematycznie wzrastał – w 2013 r. wydatki z tego tytułu stanowiły 41,3%, a w 2017 r. – 48,2%.

Liczba dni absencji chorobowej w 2017 r. wynosiła 229 578,0 tys. i w porównaniu z latami poprzednimi również znacznie wzrosła (tabela 2, rys. 5).

W strukturze wydatków rosną także wydatki na świadczenia rehabilitacyjne i renty socjalne. W przypadku wydatków na świadczenie rehabilitacyjne, ich udział w wydatkach ogółem wynosił od 3,8% w 2013 r. do 4,6% w 2017 r., natomiast w przypadku rent socjalnych udział ten wzrósł od 5,9% w 2013 r. do 6,8% w 2017 r..

Przeciętna miesięczna liczba pobierających renty socjalne bądź świadczenie rehabilitacyjne w omawianych latach również systematycznie wzrastała. I tak, w przypadku pobierających renty socjalne od 254,3 tys. w 2013 r. do 278,3 tys. w roku 2017, natomiast w przypadku pobierających świadczenie rehabilitacyjne od 74,4 tys. w roku 2013 do 87,4 tys. w 2017 r. (rys. 1, rys. 2 oraz rys. 3).

Na stałym poziomie utrzymuje się udział wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS, który w ostatnich latach wynosi 0,5% ogółu wydatków związanych z niezdolnością do pracy.

Tabela 2 Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy
poniesione w latach 2013 – 2017

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017
Renty z tytułu niezdolności do pracy					
Wydatki w tys. zł ¹⁾	15 639 961,8 ²⁾	15 598 288,9 ²⁾	15 353 573,4 ²⁾	15 007 081,9 ²⁾	14 608 136,0 ²⁾
Przeciętna miesięczna liczba świadczeniobiorców w tys.	1 074,5	1 033,8	982,4	933,8	843,9
w tym:					
Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe					
Wydatki w tys. zł ¹⁾	3 662 522,0	3 692 793,8	3 735 136,4	3 778 503,6	3 844 540,3
Przeciętna miesięczna liczba świadczeniobiorców w tys.	197,9	192,1	186,2	180,4	174,5
Renty socjalne					
Wydatki w tys. zł ¹⁾	1 919 435,9	1 971 729,5	1 877 572,2	2 090 128,0	2 497 901,6
Przeciętna miesięczna liczba świadczeniobiorców w tys.	254,3	257,8	261,0	264,2	278,3
Świadczenia rehabilitacyjne					
Wyплаты w tys. zł	1 234 303,3	1 279 710,8	1 370 389,2	1 525 158,0	1 665 471,5
Przeciętna miesięczna liczba świadczeniobiorców w tys.	74,4	75,3	77,9	82,8	87,4
Absencja chorobowa finansowana z FUS i funduszy zakładów pracy					
Wyплаты w tys. zł ³⁾	13 315 467,9	13 522 399,7	15 085 202,3	16 282 733,1	17 650 500,4
Liczba dni absencji chorobowej w tys.	197 024,5	194 237,0	209 188,9	220 176,0	229 578,0
Rehabilitacja lecznicza w ramach prewencji rentowej ZUS					
Koszt rehabilitacji	166 946,9	167 695,6	168 995,9	176 441,1	182 422,6
Liczba osób poddanych rehabilitacji leczniczej w tys.	73,4	77,8	80,7	85,4	88,8

¹⁾ Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym na renty wypadkowe oraz renty socjalne - na podstawie wyników badania statystycznego. Wydatki na renty uwzględniają dodatki pielęgnacyjne przyznane w związku z całkowitą niezdolnością do pracy i samodzielnej egzystencji, nie zawierają natomiast dodatków pielęgnacyjnych z tytułu wieku oraz kwot emerytur zbiegowych.

²⁾ W latach 2013 - 2017 r. objęto 98,8% populacji pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy.

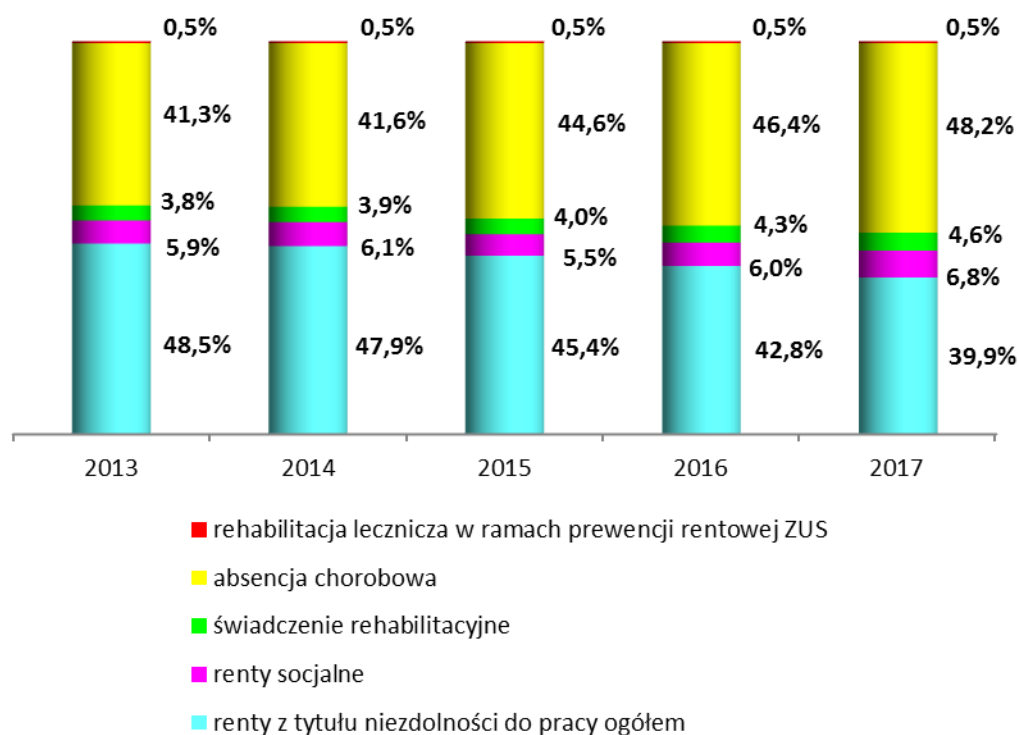
³⁾ Wypłacane z FUS oraz z funduszy zakładów pracy

Tabela 3. Struktura wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy¹⁾ poniesionych w latach 2013 – 2017

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
renty z tytułu niezdolności do pracy	48,5	47,9	45,4	42,8	39,9
w tym:					
renty wypadkowe	11,3	11,3	11,0	10,8	10,5
renty socjalne	5,9	6,1	5,5	6,0	6,8
świadczenie rehabilitacyjne	3,8	3,9	4,0	4,3	4,6
absencja chorobowa	41,3	41,6	44,6	46,4	48,2
rehabilitacja lecznicza w ramach prewencji rentowej ZUS	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

¹⁾ Patrz uwagi do tabl.2

Rys. 1. Struktura wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w latach 2013 – 2017

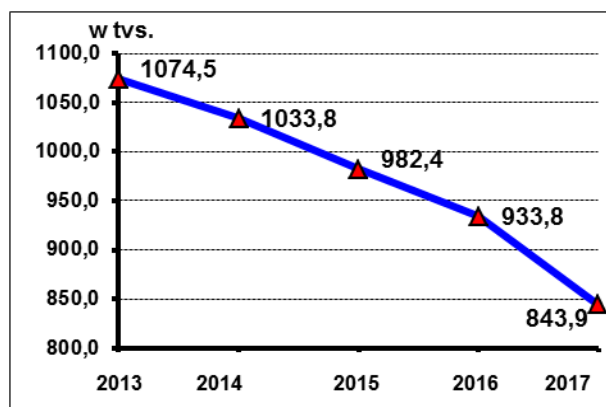
Zmiany w liczbie osób pobierających poszczególne świadczenia związane z niezdolnością do pracy oraz zmiany liczby dni absencji chorobowej w latach 2013 – 2017 mające wpływ na wysokość wydatków na te świadczenia przedstawiają rys. 2 - 5.

Tabela 4. Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby świadczeniobiorców pobierających świadczenia związane z niezdolnością do pracy, liczby dni absencji chorobowej oraz liczby osób poddanych rehabilitacji leczniczej w latach 2013 – 2017

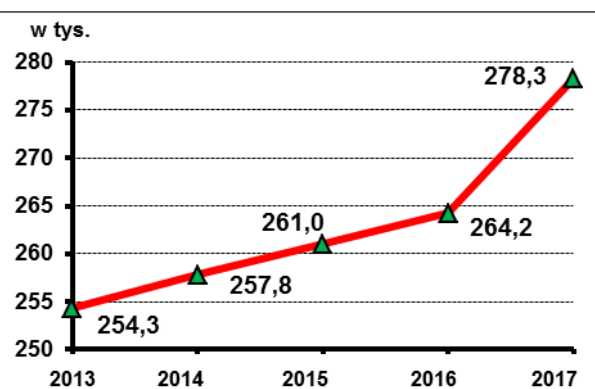
Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017
rok poprzedni = 100					
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby świadczeniobiorców pobierających:					
renty z tytułu niezdolności do pracy	96,7	96,2	95,0	95,1	90,4
w tym:					
renty wypadkowe	101,2	97,1	96,9	96,9	96,7
renty socjalne	102,0	101,4	101,2	101,2	105,3
świadczenie rehabilitacyjne	106,7	101,2	103,5	106,3	105,6
Dynamika liczby osób poddanych rehabilitacji leczniczej:					
rehabilitacja lecznicza w ramach prewencji rentowej ZUS	103,1	105,9	103,8	105,8	104,0
Dynamika liczby dni absencji chorobowej					
absencja chorobowa	103,9	98,6	107,7	105,3	104,3

Rys. 2 Przeciętna miesięczna liczba pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy i renty socjalne w latach 2013 – 2017

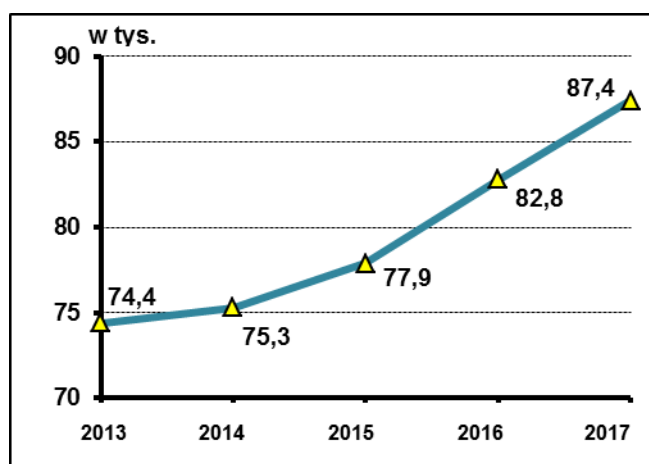
Renty z tytułu niezdolności do pracy

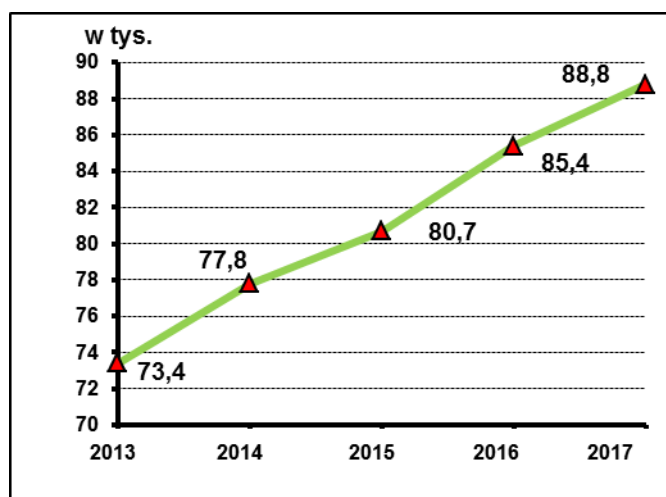
Renty socjalne

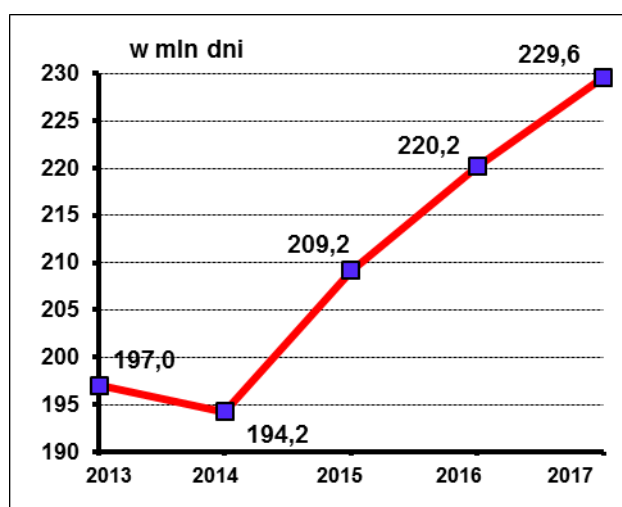
Rys. 3 *Przeciętna miesięczna liczba pobierających świadczenie rehabilitacyjne w latach 2013 – 2017*

Rys.4 *Liczba osób poddanych rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS w latach 2013 – 2017*

Rys. 5 *Liczba dni absencji chorobowej finansowanej z FUS i funduszy zakładów pracy w latach 2013 – 2017*

2. Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2017 r.

2.1. Wydatki ogółem według rodzajów świadczeń

W 2017 r. wydatki na świadczenia pieniężne związane z niezdolnością do pracy w obszarze realizowanym przez ZUS, (łącznie z wypłacanymi z budżetu państwa oraz ze środków własnych pracodawców) wyniosły 36 604 432,1 tys. zł, tj. o 4,3% więcej niż w roku 2016. Odnosząc wydatki te do wartości PKB, ich udział w 2017 r. wynosił 1,8 %.

Strukturę wydatków na poszczególne świadczenia związane z niezdolnością do pracy oraz kwoty wypłat na te świadczenia przedstawia rys. 6 i tabela 5.

W 2017 r. najwyższe wydatki – 48,2% ponoszone były na absencję chorobową. W latach poprzednich równie wysoki udział w wydatkach stanowiły wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy.

Przeciętna wysokość wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy ogółem na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2017 r. wyniosła 1 510,34 zł. Najwyższa przeciętna wysokość wydatków na 1 osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym została poniesiona na absencję chorobową i wynosiła 728,28 zł, a w przypadku rent z tytułu niezdolności do pracy – 602,75 zł (tabela 5).

Rys. 6 Wydatki z FUS, z budżetu państwa oraz ze środków pracodawców poniesione w 2017 r. na świadczenia związane z niezdolnością do pracy

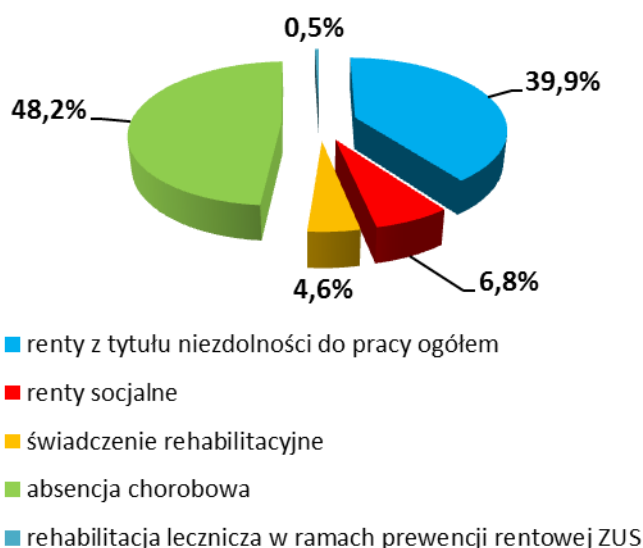

Tabela 5. Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2017 r.

Wyszczególnienie	Kwota wypłat w tys. zł	Przeciętna kwota wypłaty na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w zł
OGÓŁEM	36 604 432,1	1 510,34
renty z tytułu niezdolności do pracy ¹⁾ w tym:	14 608 136,0	602,75
renty wypadkowe	3 844 540,3	158,63
renty socjalne	2 497 901,6	103,07
świadczenie rehabilitacyjne	1 665 471,5	68,72
absencja chorobowa ²⁾ w tym:	17 650 500,4	728,28
zasiłki chorobowe z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	620 325,3	25,60
rehabilitacja lecznicza	182 422,6	7,53

¹⁾ Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym na renty wypadkowe, na renty socjalne – na podstawie wyników badania statystycznego, którym objęto 98,8% populacji pobierających renty. Wydatki na renty uwzględniają dodatki pielęgnacyjne przyznane w związku z całkowitą niezdolnością do pracy i samodzielnej egzystencji, nie zawierają natomiast dodatków pielęgnacyjnych z tytułu wieku oraz kwot emerytur zbiegowych.

²⁾ Finansowana z FUS oraz z funduszy zakładów pracy

2.2. Struktura wydatków ogółem według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców

Analizując wydatki ogółem na omawiane świadczenia, udział wydatków poniesionych w związku z niezdolnością do pracy mężczyzn był o 4,8 punktów procentowych wyższy niż w związku z niezdolnością kobiet i wynosił 52,4%.

Struktura wydatków ze względu na płeć w poszczególnych rodzajach wydatków również kształtowała się odmiennie. W przypadku rent z tytułu niezdolności do pracy, rent socjalnych, świadczeń rehabilitacyjnych, udział wydatków na świadczenia wypłacane mężczyznom w wydatkach ogółem był znacząco wyższy niż udział wydatków na świadczenia wypłacane kobietom. Sytuacja przedstawiała się odwrotnie w przypadku wydatków na absencję chorobową i rehabilitację leczniczą.

Tabela 6. Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy¹⁾ w 2017 r. według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców

Wyszczególnienie	Kwota wypłat w tys. zł		
	razem	mężczyźni	kobiety
OGÓŁEM	36 604 432,1	19 176 718,6	17 427 713,5
renty z tytułu niezdolności do pracy ¹⁾ w tym:	14 608 136,0	10 237 626,9	4 370 509,1
renty wypadkowe	3 844 540,3	2 768 011,8	1 076 528,5
renty socjalne	2 497 901,6	1 378 385,4	1 119 516,2
świadczenie rehabilitacyjne	1 665 471,5	864 711,7	800 759,8
absencja chorobowa ²⁾	17 650 500,4	6 617 427,2	11 033 073,2
w tym: zasiłki chorobowe z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	620 325,3	436 669,8	183 655,5
rehabilitacja lecznicza	182 422,6	78 567,4	103 855,2

¹⁾ Patrz uwagi pod tabelą 5

²⁾ Finansowana z FUS oraz z funduszy zakładów pracy

Wydatki na renty wypłacone mężczyznom wyniosły 10 237,6 mln zł stanowiąc 70,1% ogółu wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym wydatki na renty wypadkowe mężczyznom wyniosły 2 768,0 mln zł, tj. 72,0% ogółu wydatków na renty wypadkowe.

Udział wydatków na renty socjalne wypłacone mężczyznom wyniósł 55,2%, tj. 1 378,4 mln zł. Również wydatki na świadczenie rehabilitacyjne wypłacone mężczyznom przewyższały o 3,8 punktów procentowych wydatki na to świadczenie wypłacone kobietom. Z kolei w przypadku wydatków związanych z absencją chorobową oraz rehabilitacją leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS, udział wypłat dla kobiet przewyższał udział wydatków dla mężczyznom i wynosił odpowiednio 62,5%, tj. 11 033,1 mln zł i 56,9% tj. 103,9 mln zł.

Tabela 7 Struktura wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy¹⁾ w 2017 r. według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców

Wyszczególnienie	Kwota wypłat w odsetkach		
	razem	mężczyźni	kobiety
OGÓŁEM	100,0	52,4	47,6
renty z tytułu niezdolności do pracy ¹⁾ w tym:	100,0	70,1	29,9
renty wypadkowe	100,0	72,0	28,0
renty socjalne	100,0	55,2	44,8
świadczenie rehabilitacyjne	100,0	51,9	48,1
absencja chorobowa ²⁾	100,0	37,5	62,5
w tym: zasiłki chorobowe z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	100,0	70,4	29,6
rehabilitacja lecznicza	100,0	43,1	56,9

¹⁾ Patrz uwagi pod tabelą 5

²⁾ Finansowana z FUS oraz z funduszy zakładów pracy

2.3. Struktura wydatków ogółem według województw i płci świadczeniobiorców

Rozpatrując wydatki w 2017 r. na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (łącznie z wydatkami na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS) w poszczególnych województwach, obserwujemy, że najwyższe wydatki zostały poniesione w województwie śląskim – 13,8% ogółu wydatków, mazowieckim – 12,6%, wielkopolskim – 10,8%. W populacji mężczyzn najwyższy udział wydatków odnotowano w województwie śląskim – 15,3%, natomiast w populacji kobiet najwyższy ich udział wystąpił w województwie mazowieckim – 13,9%. Najniższe kwoty wydatkowano w województwie opolskim – 2,0% ogółu wydatków oraz w województwie podlaskim – 2,2%.

Tabela 8. Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2017 r. według województw i płci świadczeniobiorców

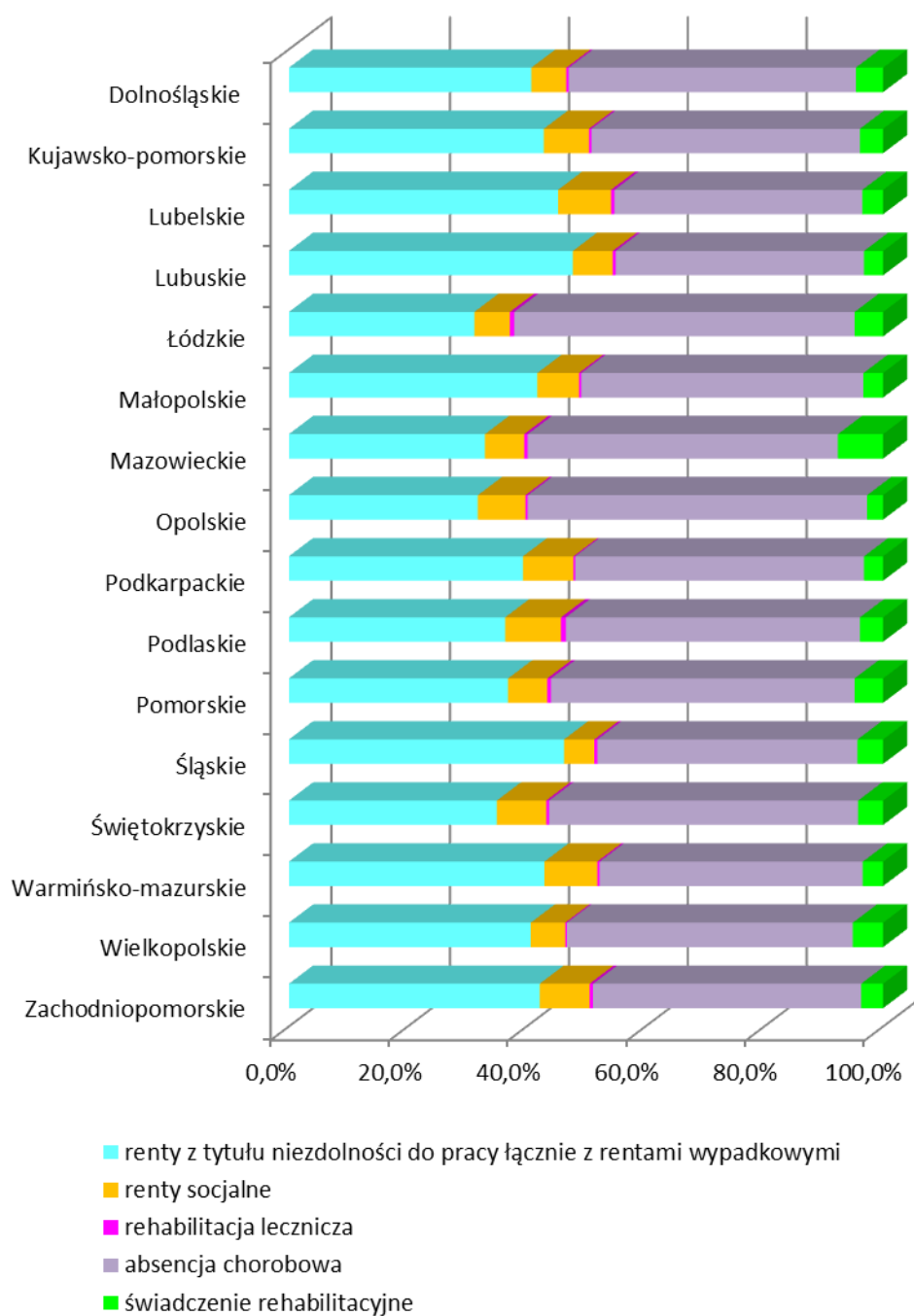
Województwa	Kwota wypłat					
	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM	36 604 432,1	100,0	19 176 718,6	100,0	17 427 713,5	100,0
Dolnośląskie	2 808 569,1	7,7	1 493 540,9	7,8	1 315 028,2	7,5
Kujawsko-pomorskie	2 094 832,3	5,7	1 123 669,5	5,9	971 162,8	5,6
Lubelskie	1 913 441,2	5,2	990 327,8	5,2	923 113,4	5,3
Lubuskie	1 045 018,7	2,8	549 860,6	2,9	495 158,1	2,8
Łódzkie	2 554 756,7	7,0	1 285 591,7	6,7	1 269 165,0	7,3
Małopolskie	2 984 933,6	8,1	1 572 668,6	8,2	1 412 265,0	8,1
Mazowieckie	4 609 809,8	12,6	2 189 534,1	11,4	2 420 275,7	13,9
Opolskie	715 476,4	2,0	374 595,9	1,9	340 880,5	2,0
Podkarpackie	1 905 756,7	5,2	1 041 306,7	5,4	864 450,0	5,0
Podlaskie	818 830,2	2,2	397 673,7	2,1	421 156,5	2,4

Tabela 8. Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2017 r. według województw i płci świadczeniobiorców (dok.)

Województwa	Kwota wypłat					
	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
Pomorskie	2 119 040,2	5,8	1 055 655,2	5,5	1 063 385,0	6,1
Śląskie	5 066 740,6	13,8	2 931 583,6	15,3	2 135 157,0	12,2
Świętokrzyskie	1 126 128,5	3,1	625 761,8	3,3	500 366,7	2,9
Warmińsko-mazurskie	1 338 126,2	3,7	713 377,2	3,7	624 749,0	3,6
Wielkopolskie	3 940 225,9	10,8	2 040 659,8	10,6	1 899 566,1	10,9
Zachodniopomorskie	1 562 746,0	4,3	790 911,5	4,1	771 834,5	4,4

W trzech województwach najwyższy udział w wydatkach stanowiły wypłaty rent z tytułu niezdolności do pracy. Udział tych wydatków wahał się od 45,3% w województwie lubelskim, 46,3% w województwie śląskim, do 47,8% w województwie lubuskim. W pozostałych województwach wydatki na absencję chorobową przewyższały wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy, a ich udział wynosił od 44,3% w województwie warmińsko-mazurskim do 57,3% w województwie łódzkim. Wydatki na renty socjalne, świadczenia rehabilitacyjne i rehabilitację leczniczą stanowiły razem ponad 10% ogółu wydatków. Najwyższy ich udział wystąpił w województwie mazowieckim – 14,8%, najniższy zaś w województwie śląskim – 9,9%.

Rys. 7 Struktura wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2017 r. według rodzajów świadczeń wypłaconych w poszczególnych województwach

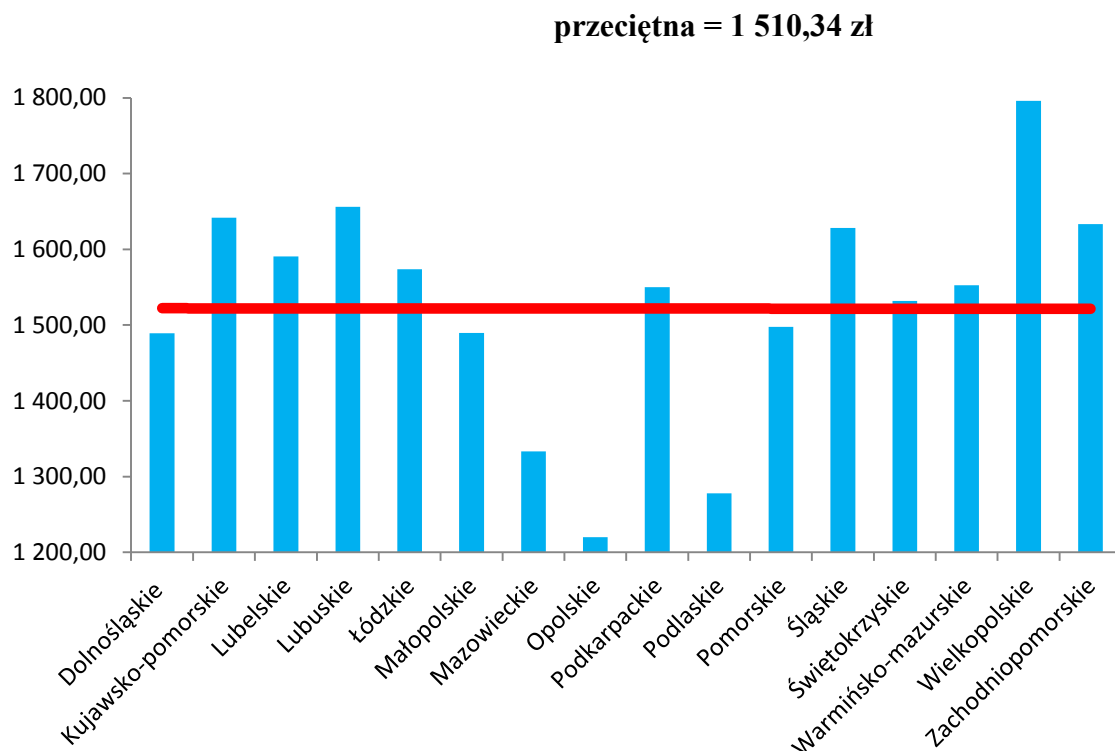

Porównując z kolei przeciętne wysokości wydatków na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w poszczególnych województwach, rozpiętość tych wysokości, przy średniej 1 510,34 zł, wahała się od 1 220,04 zł w województwie opolskim do 1 795,82 zł w województwie wielkopolskim.

Tabela 9. Przeciętna kwota wydatków ogółem na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2017 r. według województw

Województwa	Kwota wypłat w tys. zł	Przeciętna kwota wypłaty na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w zł
OGÓŁEM	36 604 432,1	1 510,34
Dolnośląskie	2 808 569,1	1 489,20
Kujawsko-pomorskie	2 094 832,3	1 641,95
Lubelskie	1 913 441,2	1 590,54
Lubuskie	1 045 018,7	1 656,02
Łódzkie	2 554 756,7	1 573,81
Małopolskie	2 984 933,6	1 489,65
Mazowieckie	4 609 809,8	1 333,44
Opolskie	715 476,4	1 220,04
Podkarpackie	1 905 756,7	1 550,00
Podlaskie	818 830,2	1 277,98
Pomorskie	2 119 040,2	1 497,43
Śląskie	5 066 740,6	1 628,13
Świętokrzyskie	1 126 128,5	1 531,96
Warmińsko-mazurskie	1 338 126,2	1 552,43
Wielkopolskie	3 940 225,9	1 795,82
Zachodniopomorskie	1 562 746,0	1 633,35

Rys. 8 Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym według województw

2.4. Ranking wydatków na świadczenia ogółem według grup chorobowych zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych Rewizja Dziesiąta (ICD-10)

W strukturze wydatków ogółem na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy w 2017 r. **grupami chorobowymi** generującymi najwyższe wydatki były zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania – 15,9% ogółu wydatków, choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej – 14,3%, choroby związane z okresem ciąży, porodu i połogu – 13,0%, urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych – 11,8%, choroby układu krążenia – 11,0%, choroby układu nerwowego – 8,3% oraz choroby układu oddechowego – 8,0%.

W 2017 r. wyżej wymienione grupy chorobowe były przyczyną 82,3% wydatków poniesionych w związku z niezdolnością do pracy.

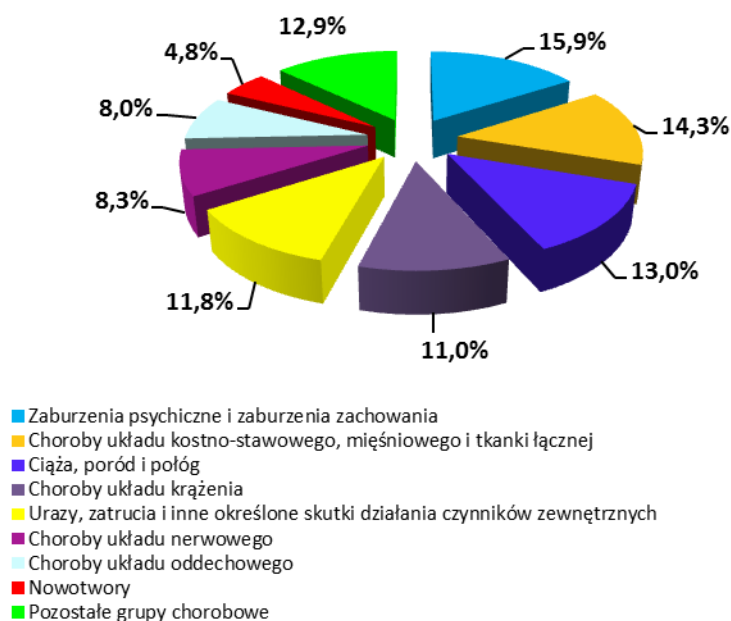
Tabela 10. Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesione w 2017 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Kwota wypłat					
	razem		mężczyźni		kobiety	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	36 604 432,1	100,0	19 176 718,6	100,0	17 427 713,5	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	239 349,2	0,6	133 343,9	0,7	106 005,3	0,6
Nowotwory (C00 - D48)	1 762 322,8	4,8	918 223,6	4,8	844 099,2	4,8
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	78 438,8	0,2	37 139,2	0,2	41 299,6	0,2
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	476 171,8	1,3	307 111,0	1,6	169 060,8	1,0
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	5 810 777,0	15,9	3 008 476,6	15,7	2 802 300,4	16,1
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	3 046 756,1	8,3	1 752 743,7	9,1	1 294 012,4	7,4
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	711 063,5	1,9	459 331,3	2,4	251 732,2	1,4
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	445 918,8	1,2	361 230,0	1,9	84 688,8	0,5
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	4 031 159,8	11,0	3 182 702,2	16,6	848 457,6	4,9
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	2 924 139,1	8,0	1 395 549,3	7,3	1 528 589,8	8,8
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	874 623,9	2,4	544 948,6	2,8	329 675,3	1,9
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	277 263,5	0,8	174 116,8	0,9	103 146,7	0,6
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	5 242 983,4	14,3	3 074 329,6	16,0	2 168 653,8	12,4
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	688 834,3	1,9	264 342,4	1,4	424 491,9	2,4
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	4 744 521,4	13,0	-	-	4 744 521,4	27,2
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	580,3	0,0	-	-	580,3	0,0

Tabela 10 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesione w 2017 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców (dok.)

Grupy chorobowe	Kwota wypłat					
	razem		mężczyźni		kobiety	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	227 316,6	0,6	110 092,7	0,6	117 223,9	0,7
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	350 764,7	1,0	130 705,0	0,7	220 059,7	1,3
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	4 304 952,5	11,8	3 187 985,3	16,6	1 116 967,2	6,4
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	38 407,9	0,1	26 588,9	0,1	11 819,0	0,1
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	328 086,7	0,9	107 758,5	0,6	220 328,2	1,3

Rys. 9 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2017 r. według grup chorobowych

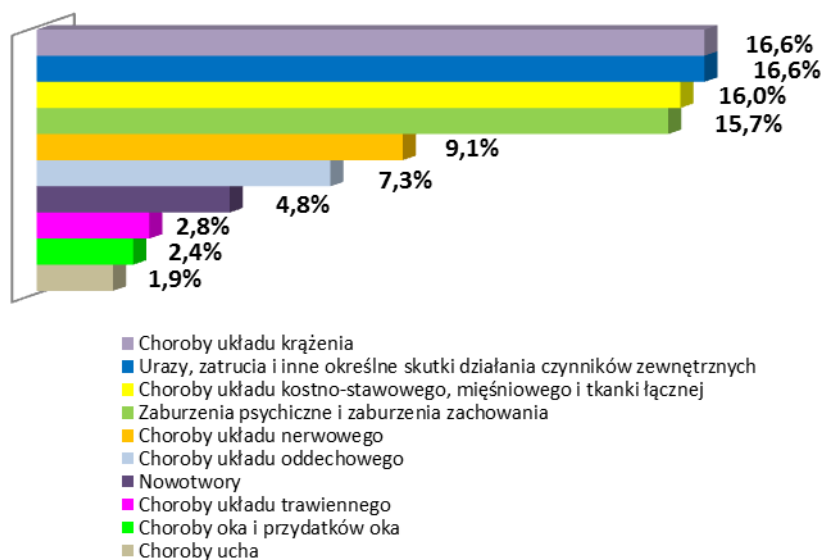
W tabeli 11 zaprezentowano strukturę wydatków na świadczenia według płci świadczeniobiorców, którą uporządkowano według 10 **grup chorobowych** generujących najwyższe wydatki. Jak wynika z poniższych danych, poza chorobami układu oddechowego, wyższy udział stanowiły wydatki ponoszone na świadczenia związane z niezdolnością mężczyzn niż kobiet. Udział ten wahał się od 51,8% wśród osób z zaburzeniami psychicznymi do 79,0% wśród osób z chorobami układu krążenia.

Tabela 11. Ranking wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2017 r. według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców

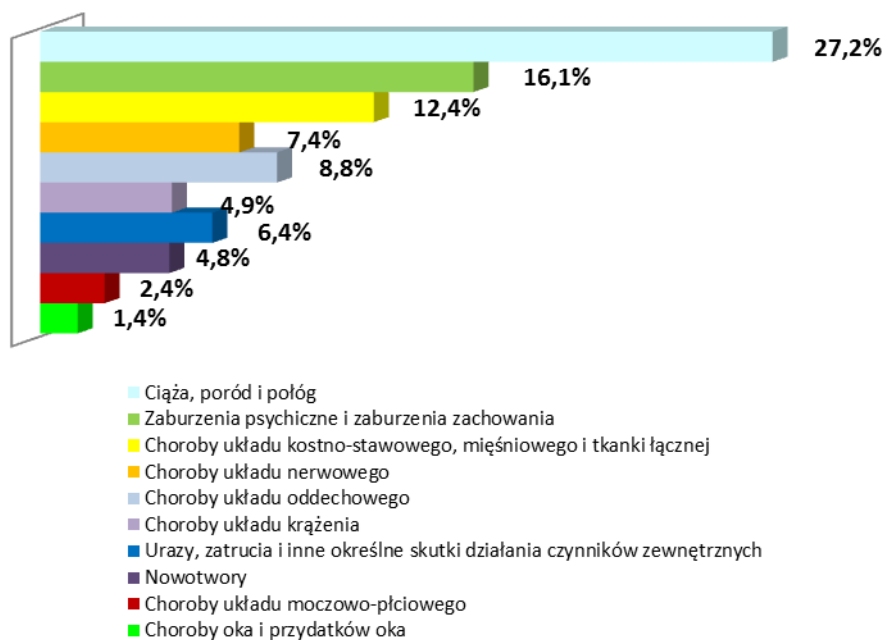
Grupy chorobowe	udział w wydatkach ogółem	struktura wydatków według płci		
		ogółem	mężczyźni	kobiety
OGÓŁEM (A00-Z99)	100,0	100,0	52,4	47,6
w tym:				
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	15,9	100,0	51,8	48,2
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00-M99)	14,3	100,0	58,6	41,4
Ciąża, poród i połóg (O00-O99)	13,0	100,0	-	100,0
Choroby układu krążenia (I00-I99)	11,0	100,0	79,0	21,0
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00-T98)	11,8	100,0	74,1	25,9
Choroby układu nerwowego (G00-G99)	8,3	100,0	57,5	42,5
Choroby układu oddechowego (J00-J99)	8,0	100,0	47,7	52,3
Nowotwory (C00-D48)	4,8	100,0	52,1	47,9
Choroby układu trawiennego (K00-K93)	2,4	100,0	62,3	37,7
Choroby oka i przydatków oka (H00-H59)	1,9	100,0	64,6	35,4

Rys. 10 Ranking 10 grup chorobowych powodujących niezdolność do pracy, generujących najwyższe wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy, według płci świadczeniobiorców

MEŻCZYŹNI

KOBIETY

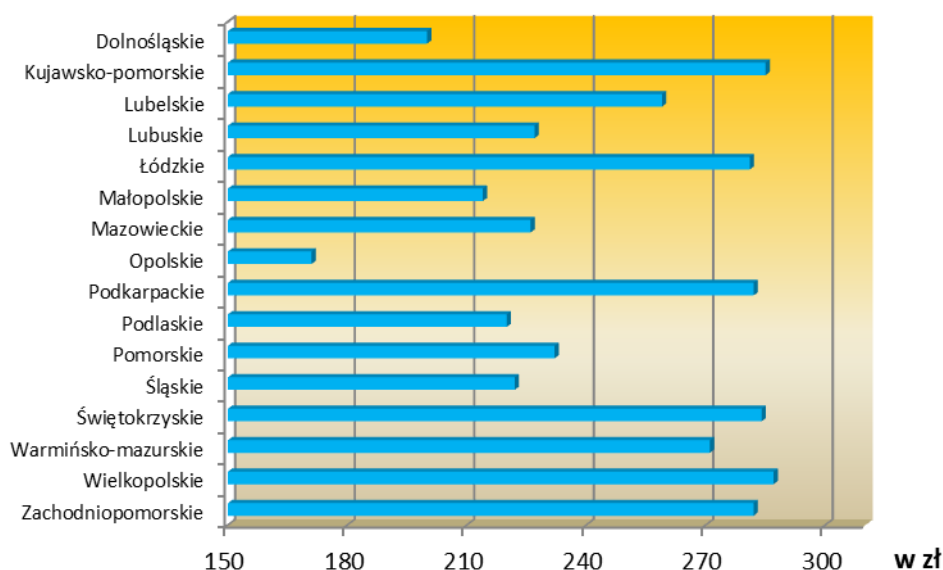
W ocenie poziomu wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy istotna jest również kwota wydatków przypadających na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym. Najwyższe przeciętne wydatki (łącznie z kosztami rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS) na 1 osobę odnotowano w odniesieniu do grup chorobowych wyszczególnionych poniżej:

- zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99) – 239,76 zł,
- choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99) – 216,33 zł,
- urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98) – 177,63 zł,
- choroby układu krążenia (I00-I99) – 166,33 zł,
- choroby układu nerwowego (G00 - G99) – 125,71 zł.

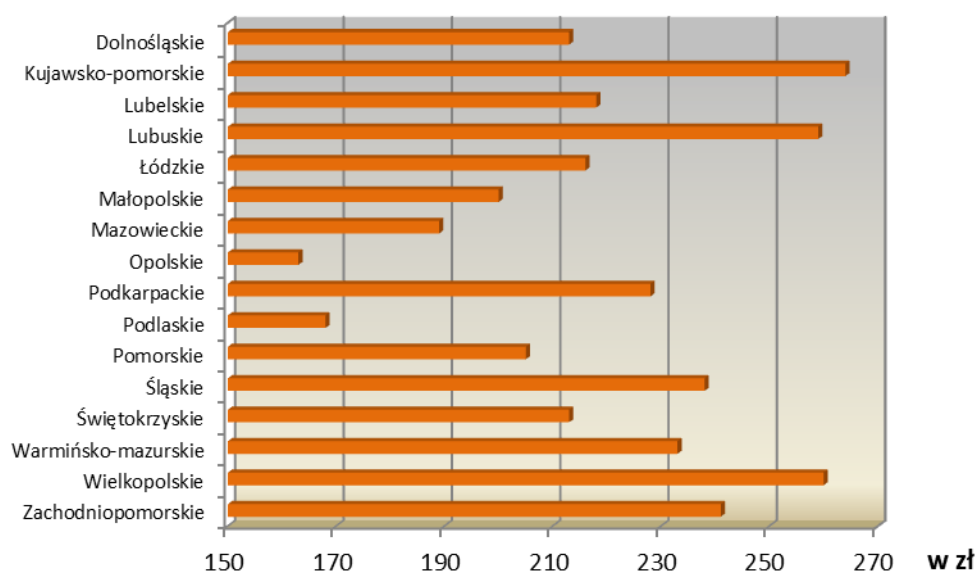
Kształtowanie się tych wskaźników w przypadku wymienionych – najwyżej sklasyfikowanych grup chorobowych – według województw przedstawiono na rysunku 11.

Rys. 11 *Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym dla wybranych grup chorobowych według województw*

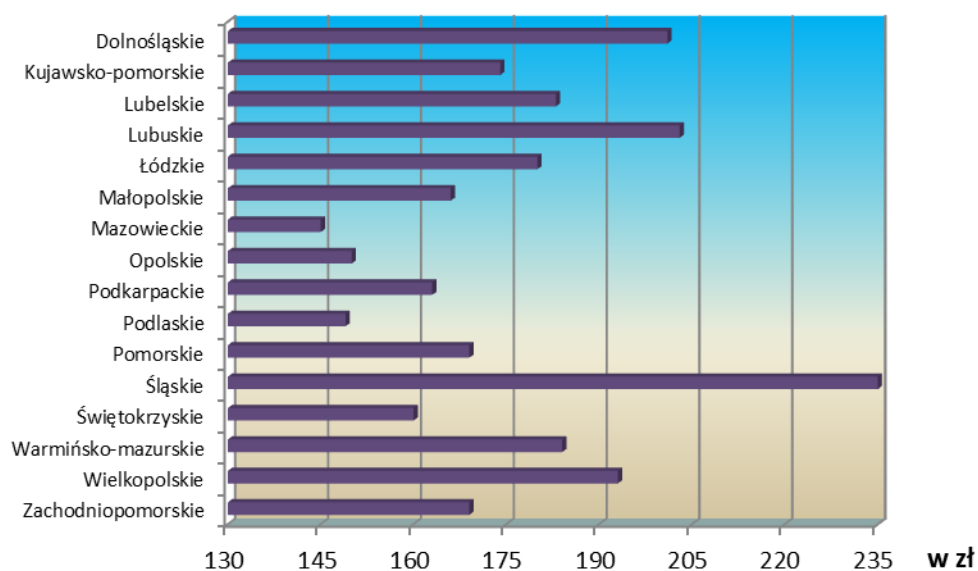
ZABURZENIA PSYCHICZNE I ZABURZENIA ZACHOWANIA (F00 – F99)

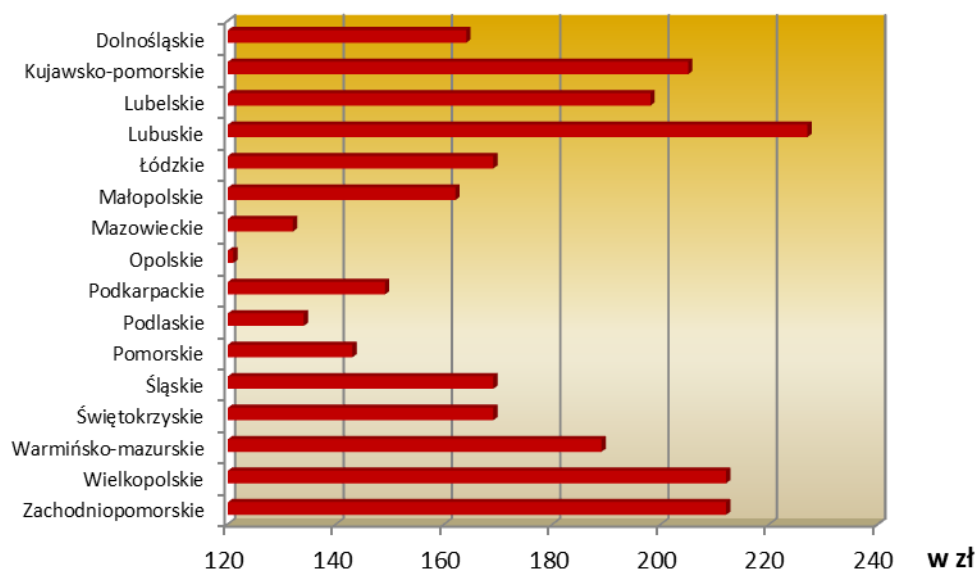
CHOROBY UKŁADU KOSTNO-STAWOWEGO, MIĘŚNIOWEGO I TKANKI ŁĄCZNEJ (M00 – M99)

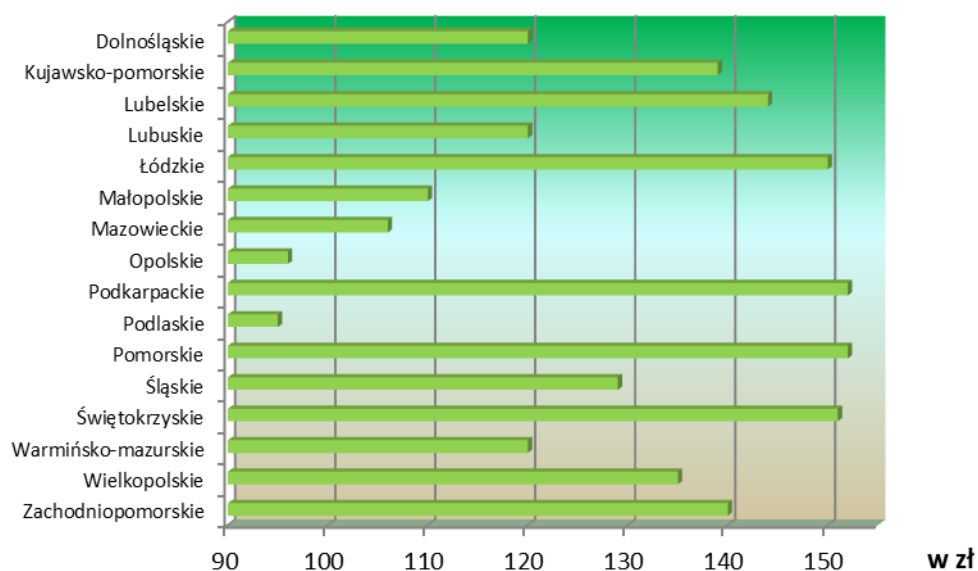
URAZY, ZATRUCIA I INNE OKREŚLONE SKUTKI DZIAŁANIA CZYNNIKÓW ZEWNĘTRZNYCH (S00 – T98)

CHOROBY UKŁADU KRAŻENIA (I00 – I99)

CHOROBY UKŁADU NERWOWEGO (G00 – G99)

2.5. Ranking wysokości wydatków na świadczenia ogółem według jednostek chorobowych zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych Rewizja Dziesiąta (ICD-10) i płci świadczeniobiorców

W wyniku analizy kwot wypłat ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy wybrano **20 jednostek chorobowych** generujących najwyższe wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy.

Tabela 12 prezentuje ranking tych jednostek chorobowych z uwzględnieniem struktury według płci.

Wymienione jednostki chorobowe były przyczyną 44,4% wydatków na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy.

Tabela 12. Ranking jednostek chorobowych powodujących niezdolność do pracy, generujących najwyższe wydatki na świadczenia związane z tą niezdolnością

Jednostki chorobowe	Udział w wydatkach ogółem	Struktura wydatków według płci		
		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM (A00 - Z99)	100,0	100,0	52,4	47,6
w tym:				
Opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26)	10,2	100,0	-	100,0
Zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych G54	3,3	100,0	57,5	42,5
Schizofrenia F20	3,2	100,0	58,1	41,9
Inne choroby krążka międzykręgowego M51	3,1	100,0	61,9	38,1
Przewlekła choroba niedokrwienna serca I25	3,0	100,0	88,6	11,4
Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa M47	2,2	100,0	60,9	39,1
Następstwa urazów kończyny dolnej T93	2,0	100,0	80,0	20,0
Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne F43	1,9	100,0	35,8	64,2
Następstwa chorób naczyń mózgowych I69	1,7	100,0	77,0	23,0
Upośledzenie umysłowe umiarkowane F71	1,7	100,0	56,0	44,0
Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym J06	1,5	100,0	42,6	57,4

Tabela 12. Ranking jednostek chorobowych powodujących niezdolność do pracy, generujących najwyższe wydatki na świadczenia związane z tą niezdolnością (dok.)

Jednostki chorobowe	Udział w wydatkach ogółem	Struktura wydatków według płci		
		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bóle grzbietu M54	1,3	100,0	56,2	43,8
Choroba zwyrodnieniowa stawów biodrowych [Koksartroza] M16	1,3	100,0	69,0	31,0
Epizod depresyjny F32	1,3	100,0	34,9	65,1
Inne zaburzenia psychiczne spowodowane uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu i chorobą somatyczną F06	1,2	100,0	70,2	29,8
Zaburzenia depresyjne nawracające F33	1,2	100,0	37,1	62,9
Następstwa urazów kończyny górnej T92	1,1	100,0	79,4	20,6
Krwawienie we wczesnym okresie ciąży O20	1,1	100,0	-	100,0
Miażdżyca I70	1,1	100,0	77,4	22,6
Inne zaburzenia lękowe F41	1,0	100,0	33,0	67,0

Ranking 20 jednostek chorobowych powodujących niezdolność do pracy i generujących najwyższe wydatki na świadczenia był zróżnicowany w zależności od płci i dla każdej z populacji kształtował się odmiennie od rankingu ogółem (tj. wydatków na świadczenia dla obu płci łącznie).

W populacji mężczyzn dominowały: przewlekła choroba niedokrwienna serca (I25) – 5,0%, inne choroby krążka międzykręgowego (M51) – 3,7%, zaburzenia korzeni nerwowych (G54) – 3,6%, schizofrenia (F20) – 3,5%, następstwa urazów kończyny dolnej (T93) – 3,1%, zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa (M47) – 2,5% oraz następstwa chorób naczyń mózgowych (I69) – 2,5%.

W populacji kobiet największy udział wydatków stanowiły wydatki związane z opieką położniczą z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26) – 21,4%, zaburzeniami korzeni nerwowych (G54) – 2,9%, schizofrenią (F20) – 2,8%, z reakcjami na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne F(43) – 2,6%, innymi chorobami krążka międzykręgowego (M51) – 2,5%, krwawieniem we wczesnym okresie ciąży (O20) – 2,4% oraz ostrym zakażeniem górnych dróg oddechowych (J06) – 1,9%.

Analiza kosztów poniesionych na świadczenia związane z niezdolnością do pracy na skutek chorób według płci pozwala zauważyć, że w rankingu najwyższych wydatków na świadczenia związane z niezdolnością kobiet są też, nie występujące w rankingu ogółem, wydatki związane z upośledzeniem umysłowym umiarkowanym (F71) – 1,6%, z nowotworem złośliwym sutka (C50) – 1,5%, przewlekłym zapaleniem krtani oraz krtani i tchawicy (J37) – 1,4% oraz stwardnieniem rozsianym (G35) – 0,9%.

W rankingu wydatków związanych z niezdolnością do pracy mężczyzn nie występujące w rankingu ogółem to upośledzenie umysłowe umiarkowane (F71) – 1,8%, głuchota przewodzeniowa i czuciowo-nerwowa (H90) – 1,4%, zaburzenia osobowości i zachowania spowodowane chorobą, uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu – 1,2%, niewydolność serca (I50) – 1,2%, choroba zwyrodnieniowa stawów kolanowych (M17) – 1,1% oraz następstwa urazów głowy (T90) – 1,1%.

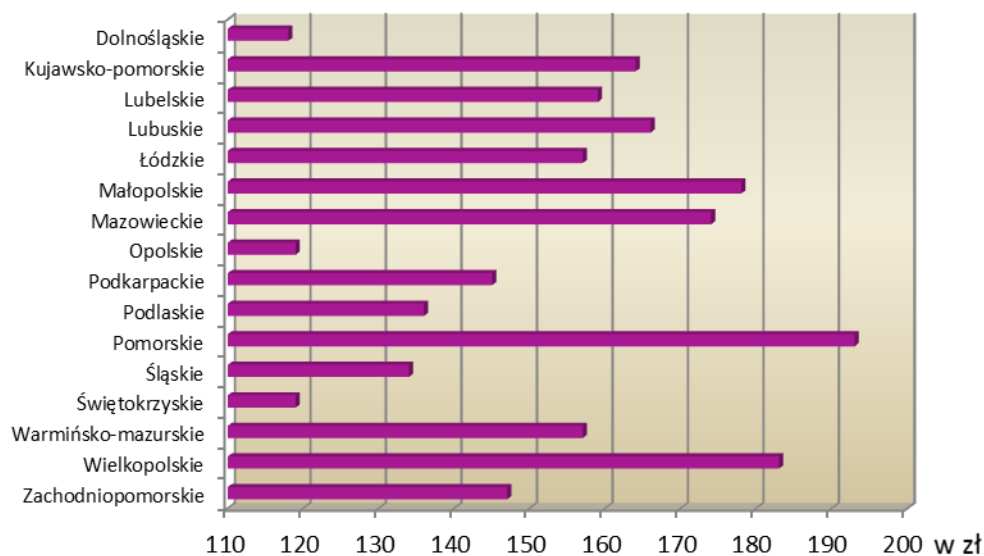
Najwyższa przeciętna wypłata świadczeń w 2017 r. związana z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym została poniesiona z tytułu opieki położniczej z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26) i wyniosła 154,07 zł. W dalszej kolejności były to wypłaty (łącznie z kosztami rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS) spowodowane:

- zaburzeniami korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (G54) przeciętna ta wyniosła 48,86 zł,
- schizofrenią (F20) – 47,16 zł,
- innymi chorobami krążka międzykręgowego (M51) – 46,94 zł,
- przewlekłą chorobą niedokrwinną serca (I25) – 44,04 zł,
- zmianami zwyrodnieniowymi kręgosłupa (M47) – 31,77 zł.

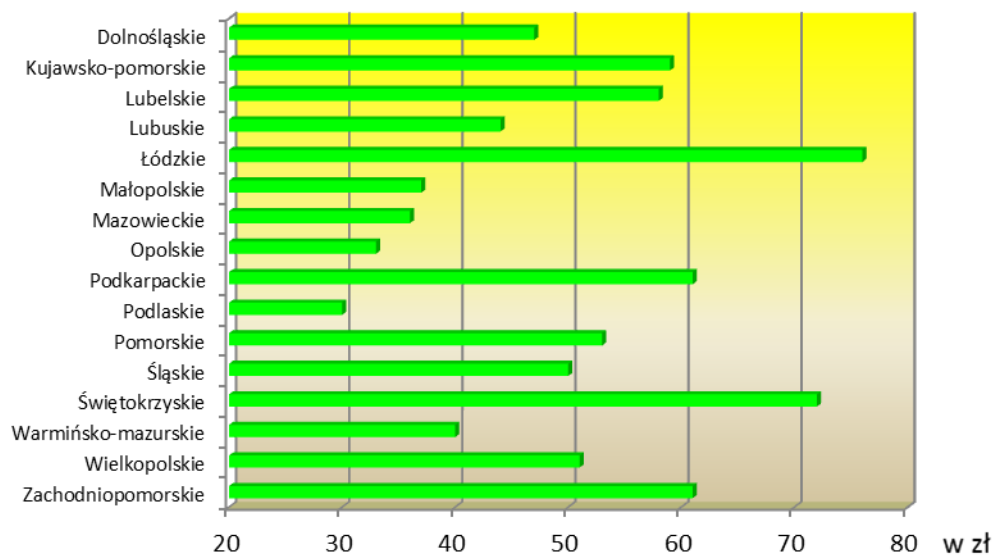
Rysunek 12 przedstawia kształtowanie się przeciętnych kwot wydatków (łącznie z kosztami rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS) przypadających na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w poszczególnych województwach dla sześciu jednostek chorobowych generujących najwyższe koszty na 1 osobę ubezpieczoną zdrowotnie.

Rys. 12 *Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym dla wybranych jednostek chorobowych według województw*

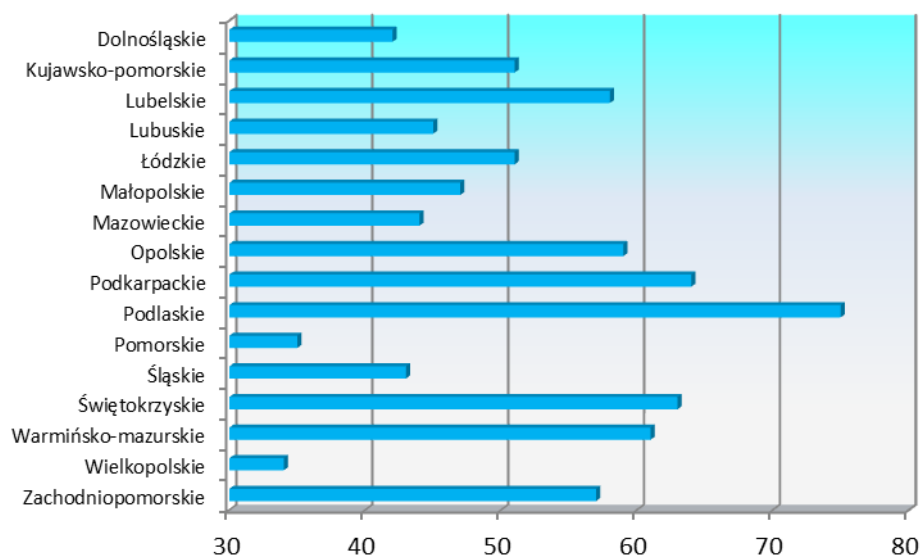
OPIEKA POŁOŻNICZA Z POWODU STANÓW ZWIĄZANYCH GŁÓWNIEM Z CIĄŻĄ (O26)

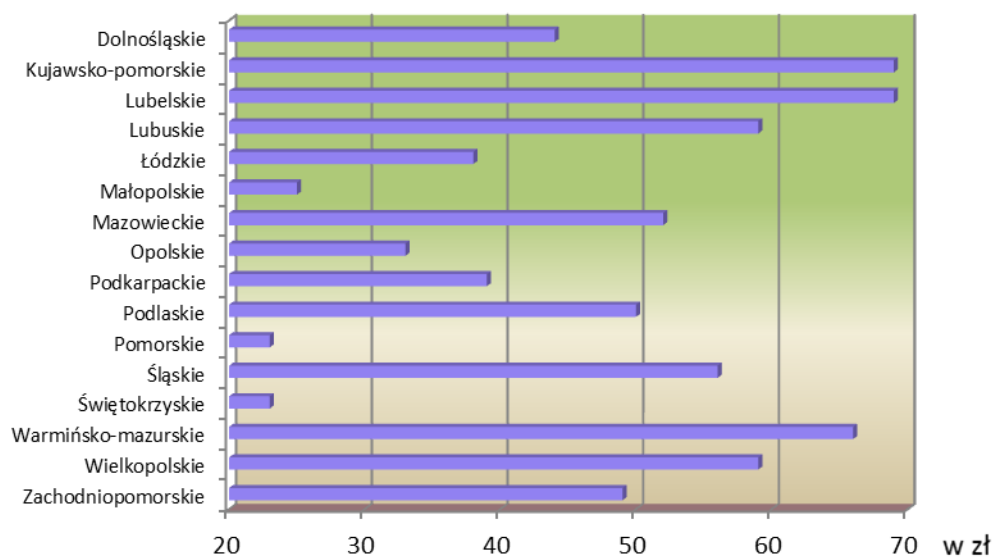
ZABURZENIA KORZENI RDZENIOWYCH I SPLOTÓW NERWOWYCH (G54)

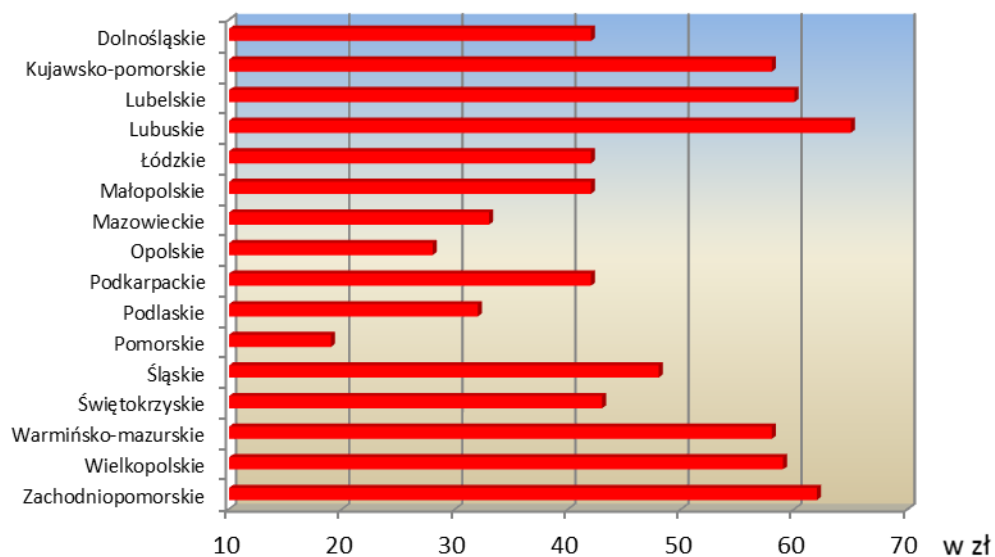
SCHIZOFRENIA (F20)

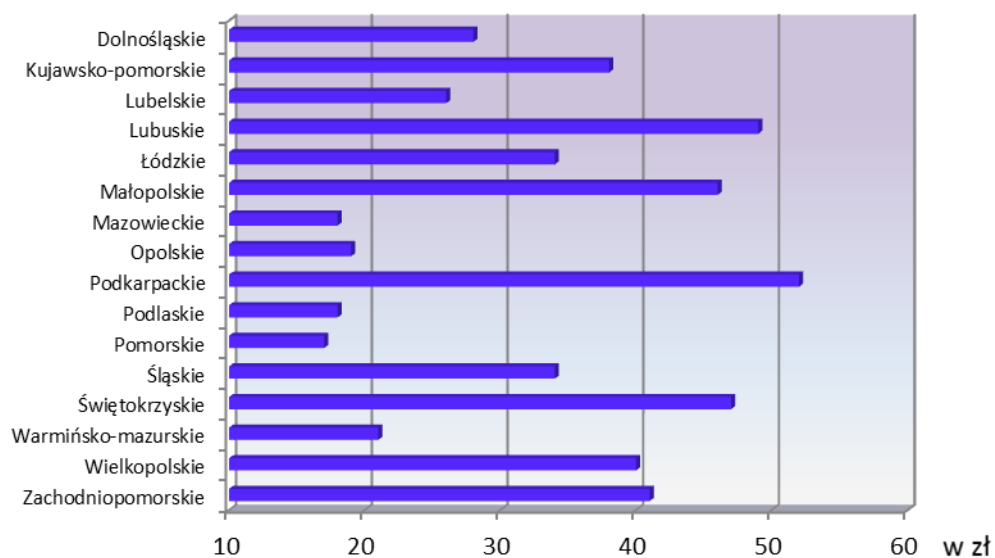
INNE CHOROBY KRAŻKA MIĘDZYKRĘGOWEGO (M51)

PRZEWLEKŁA CHOROBA NIEDOKRWIENNA SERCA (I25)

ZMIANY ZWYRODNIENIOWE KRĘGOSŁUPA (M47)

2.6. Charakterystyka wydatków na poszczególne rodzaje świadczeń

2.6.1. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy

Rozpatrując wysokość kwot wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz z funduszy zakładów pracy w 2017 roku na poszczególne rodzaje świadczeń z tytułu niezdolności do pracy oraz grupy chorobowe stanowiące główną przyczynę tej niezdolności obserwujemy, że w przypadku **rent z tytułu niezdolności do pracy** najwyższe koszty wystąpiły w związku z chorobami układu krążenia – 20,3%, zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania – 16,5% oraz chorobami układu kostno-stawowego – 14,7%.

Przeciętna kwota wypłaty rent z tytułu niezdolności do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym wyniosła 602,75 zł i w porównaniu z rokiem 2016 była niższa o 25,82 zł. Najwyższe wydatki odnotowano w odniesieniu do takich grup chorobowych jak choroby układu krążenia (I00 - I99) – 122,62 zł, do grupy zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania (F00-F99) – 99,74 zł oraz grupy chorób układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00-M99) – 88,77 zł (tabela 34). Najwyższe wydatki w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym poniesiono w województwach lubuskim – 790,86 zł, śląskim 753,09 zł oraz w wielkopolskim – 730,65 zł (tabela 35).

Ponad 60% ogółu wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy stanowiły wydatki poniesione w związku z częściową niezdolnością do pracy. Z tytułu całkowitej niezdolności do pracy wydatki stanowiły 27,5% ogółu wydatków na renty, natomiast z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji – 11,9% ogółu wydatków na renty.

Z rankingu grup chorobowych wynika, że z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji najwyższe wydatki generowały choroby układu krążenia – 22,0% ogółu wydatków na renty w przypadku tego stopnia niezdolności, choroby układu nerwowego – 19,2%, zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania – 16,1% oraz nowotwory – 12,1%.

W wydatkach na renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy dominowały wydatki związane z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania – 24,4% oraz z chorobami układu krążenia – 21,4%. Natomiast w wydatkach na renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy były to wydatki związane z chorobami układu krążenia – 19,5%, chorobami układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej – 18,3%, urazami, zatruciami i innymi

określonymi skutkami działania czynników zewnętrznych – 14,9% oraz z zaburzeniami psychicznymi – 13,1%.

Analizując wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy według województw obserwujemy, że we wszystkich województwach dominowały wydatki w związku z rentami przyznanymi na skutek częściowej niezdolności do pracy stanowiąc od 52,6% do 68,7% ogółu wydatków danym województwie. Wydatki na renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy stanowiły od 21,7% do 31,9% ogółu wydatków w danym województwie.

Jak wspomniano wcześniej, wydatki na **renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową** stanowiły 26,3% wydatków na renty ogółem. Najwyższe wydatki na renty wypadkowe zostały poniesione w związku z niezdolnością spowodowaną urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami działania czynników zewnętrznych – 30,8% ogółu wydatków na renty wypadkowe, chorobami układu oddechowego – 17,9%, chorobami układu krążenia – 9,8%.

Najwyższy odsetek w wydatkach na renty wypadkowe stanowiły wydatki na renty przyznane z tytułu częściowej niezdolności do pracy – 80,2%, wydatki na renty wypadkowe z tytułu całkowitej niezdolności do pracy – 13,8%, z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji – 6,0%.

Wysokości wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy według grup chorobowych, stopni niezdolności oraz województw przedstawiają tabele 13 – 23.

2.6.2. Wydatki na renty socjalne

W portfelu wypłaconych w 2017 r. **rent socjalnych** dominowały wydatki związane z niezdolnością spowodowaną zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania – 58,6% oraz chorobami układu nerwowego – 14,8%. Wyżej wymienione grupy chorobowe były główną przyczyną niezdolności do pracy zarówno w populacji mężczyzn, jak i kobiet. Przeciętna kwota wypłaty renty socjalnej na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym wyniosła 103,07 zł, a w przypadku renty z tytułu zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania (F00-F99) – 60,40 zł.

Analizując zróżnicowanie przestrzenne wydatków na renty socjalne, najwyższy udział tych wydatków obserwujemy w województwach mazowieckim i śląskim, odpowiednio 12,1% i 10,4%. Najniższy udział wydatków na renty socjalne odnotowano w województwach opolskim – 2,3% i lubuskim – 2,8%. Najwyższa przeciętna kwota

wydatków na osobę ubezpieczoną zdrowotnie wystąpiła w województwie lubelskim – 141,70 zł oraz warmińsko-mazurskim – 138,28 zł (tabela 35).

Wydatki na renty socjalne według grup chorobowych, płci świadczeniobiorców oraz województw ilustrują tabele 24 – 25.

2.6.3. Wydatki na absencję chorobową

Wydatki poniesione w 2017 r. z tytułu **absencji chorobowej finansowanej z FUS i funduszy zakładów pracy** przedstawiają tabele 26 – 30. Najwyższe wydatki zostały poniesione na absencję chorobową spowodowaną chorobami okresu ciąży, porodu i połogu – 26,9% ogółu wydatków na absencję chorobową, chorobami układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej – 13,6%, urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami czynników zewnętrznych – 11,8% oraz chorobami układu oddechowego – 10,6%. Wysoki odsetek stanowiły także wydatki na absencję spowodowaną zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania – 9,4%. Wydatki na absencję spowodowaną chorobami nowotworowymi stanowiły 3,1% ogółu wydatków.

Przeciętna kwota wypłaty z tytułu absencji chorobowej na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym wyniosła 728,28 zł. Kształtowanie się tych kwot według grup chorobowych i województw przedstawiają tabele 34 – 35.

Analizując koszty absencji chorobowej według płci świadczeniobiorców zauważamy, że w populacji mężczyzn najwyższe wydatki poniesione zostały w związku z absencją spowodowaną urazami i zatruciami – 20,5%, chorobami układu kostno-stawowego – 20,0%, chorobami układu oddechowego – 12,9% oraz chorobami układu nerwowego – 10,7% ogółu wydatków poniesionych na absencję chorobową mężczyzn.

W wydatkach na absencję kobiet, poza chorobami okresu ciąży, porodu i połogu stanowiącymi 43,0% wydatków dla tej populacji, dominowały choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej – 9,9%, zaburzenia psychiczne – 9,2% i choroby układu oddechowego – 9,2%.

Najwyższe wydatki związane z absencją chorobową poniesiono w województwie mazowieckim – 13,6%, śląskim – 12,6% oraz wielkopolskim – 10,7% ogółu tych wydatków.

Wydatki na **absencję chorobową spowodowaną wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową** stanowiły 3,5% wydatków poniesionych na absencję ogółem. W przypadku

absencji chorobowej wypadkowej 81,7% stanowiły wydatki na absencję spowodowaną urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami działania czynników zewnętrznych.

2.6.4. Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne

W strukturze wydatków na **świadczenia rehabilitacyjne** największy udział wydatkowanych kwot na te świadczenia odnotowano w związku z niezdolnością do pracy spowodowaną chorobami układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej – 30,2%, urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami działania czynników zewnętrznych – 18,3%, zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania – 15,4%, chorobami układu krążenia – 9,9% oraz nowotworami – 8,9%.

Najwyższe wydatki poniesiono w województwach: mazowieckim – 21,0%, śląskim – 12,9% i wielkopolskim – 12,1%.

Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne przedstawiają tabele 31 – 32.

Przeciętna kwota wydatków na świadczenie rehabilitacyjne w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie wyniosła 68,72 zł (tabele 34 – 35).

2.6.5. Koszty rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS

W ramach prewencji rentowej ZUS **rehabilitacji leczniczej** podlegają dysfunkcje wynikające ze schorzeń narządu ruchu, układu krążenia, układu oddechowego, chorób psychosomatycznych, narządu głosu oraz onkologicznych. Stąd też w strukturze wydatków na rehabilitację leczniczą przeważają wydatki związane z rehabilitacją schorzeń występujących w grupie chorób układu kostno-stawowego – 53,3%, urazów i zatruc – 12,1%, chorób układu nerwowego – 11,9%, chorób układu krążenia – 8,9%, chorób układu oddechowego – 4,3% oraz nowotworów – 2,2%.

Strukturę kosztów rehabilitacji leczniczej według grup chorobowych i płci przedstawia tabela 33.

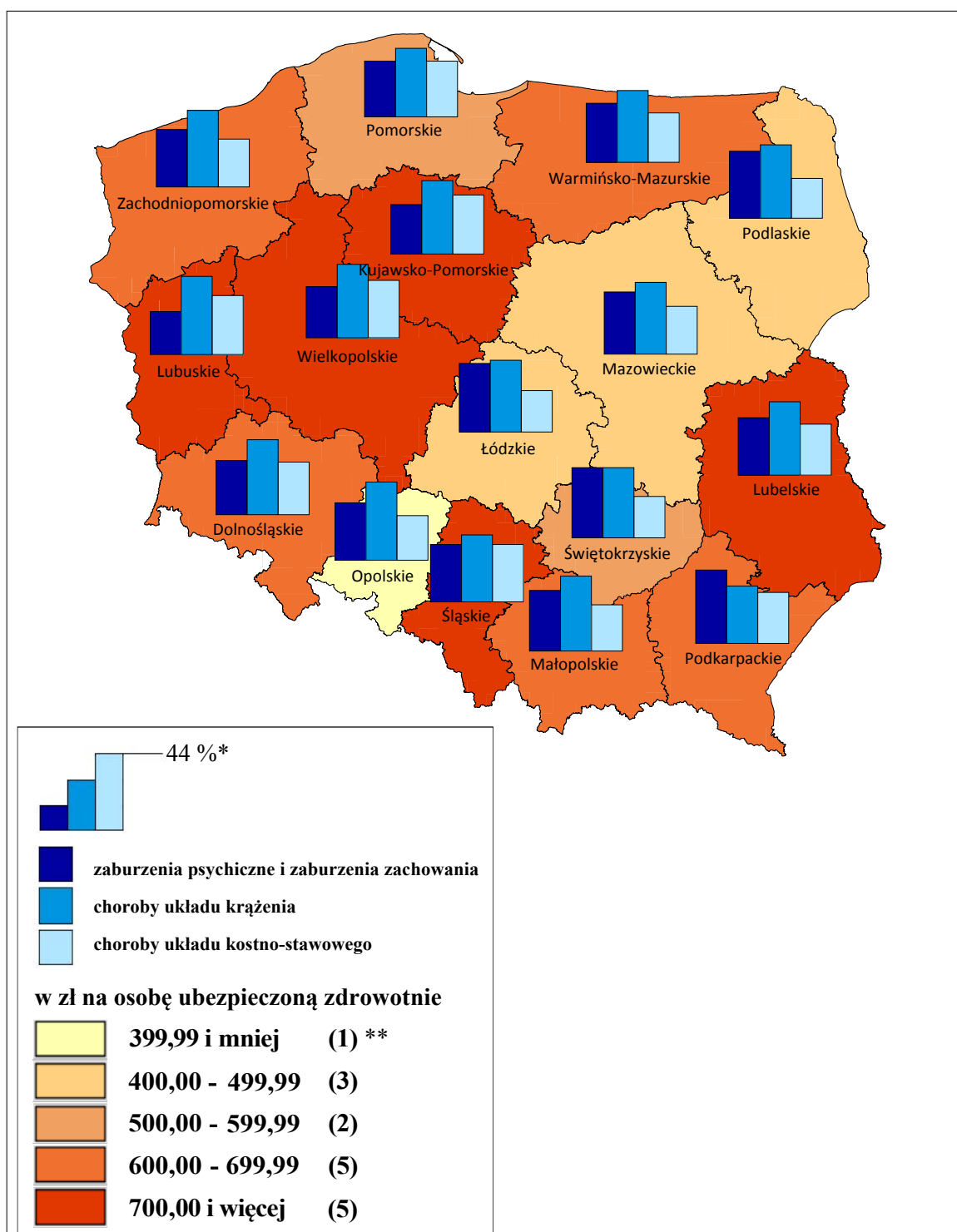
Przeciętna kwota wydatków poniesionych na rehabilitację leczniczą jednego ubezpieczonego poddanego tej rehabilitacji wyniosła 2 054,26 zł (tabele 36 – 37).

Tabela 13 Wydatki na **renty z tytułu niezdolności do pracy** w 2017 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności i płci świadczeniobiorców¹⁾

Grupy chorobowe	Kwota wypłat					
	razem		mężczyźni		kobiety	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	14 608 136,0	100,0	10 237 626,9	100,0	4 370 509,1	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	84 266,7	0,6	51 921,2	0,5	32 345,5	0,7
Nowotwory (C00 - D48)	1 015 296,9	7,0	610 087,1	6,0	405 209,8	9,3
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	23 810,8	0,2	15 367,2	0,2	8 443,6	0,2
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	290 039,1	2,0	220 556,1	2,1	69 483,0	1,6
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	2 417 362,8	16,5	1 422 079,0	13,9	995 283,8	22,8
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	1 180 046,5	8,1	771 920,7	7,5	408 125,8	9,3
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	488 043,2	3,3	340 104,6	3,3	147 938,6	3,4
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	346 852,1	2,4	314 590,4	3,1	32 261,7	0,7
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	2 971 806,1	20,3	2 463 001,5	24,1	508 804,6	11,6
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	1 011 678,9	6,9	522 551,1	5,1	489 127,8	11,2
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	194 820,0	1,3	136 700,6	1,3	58 119,4	1,3
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	134 104,7	0,9	88 297,5	0,9	45 807,2	1,0
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	2 151 456,3	14,7	1 428 965,6	14,0	722 490,7	16,5
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	207 375,2	1,4	144 879,9	1,4	62 495,3	1,4
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	37 964,2	0,3	20 123,1	0,2	17 841,1	0,4
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	97 095,4	0,7	25 630,4	0,2	71 465,0	1,6
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	1 844 508,3	12,6	1 577 927,6	15,4	266 580,7	6,1
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	23 306,1	0,2	19 307,1	0,2	3 999,0	0,2
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	88 302,7	0,6	63 616,2	0,6	24 686,5	0,7

¹⁾ łącznie z rentami szkoleniowymi

Rys.13 Wydatki na **renty z tytułu niezdolności do pracy** przyznane w związku z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania, chorobami układu krążenia oraz chorobami układu kostno-stawowego na tle wydatków na renty w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w 2017 r.

* Diagram kolumnowy grupowany ilustruje strukturę procentową wydatków generowanych przez wybrane trzy grupy chorobowe w każdym z województw. Miarą wartości procentowej jest wysokość najwyższego słupka. Suma wartości słupków w poszczególnych województwach = 100%.

** Liczba województw

Tabela 14 Wydatki na **renty z tytułu niezdolności do pracy** poniesione w 2017 roku
wg stopnia niezdolności i płci świadczeniobiorców

Stopień niezdolności do pracy	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	Kwota wypłat w tys. zł	w odsetkach	Kwota wypłat w tys. zł	w odsetkach	Kwota wypłat w tys. zł	w odsetkach
OGÓŁEM	14 607 319,7	100,0	10 236 901,7	100,0	4 370 418,0	100,0
całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	1 741 593,5	11,9	1 211 620,7	11,8	529 972,8	12,1
całkowita niezdolność do pracy	4 021 194,6	27,5	2 795 118,2	27,3	1 226 076,4	28,1
częściowa niezdolność do pracy	8 844 531,6	60,6	6 230 162,8	60,9	2 614 368,8	59,8

Rys. 14 Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2017 r.
według stopnia niezdolności i płci świadczeniobiorców

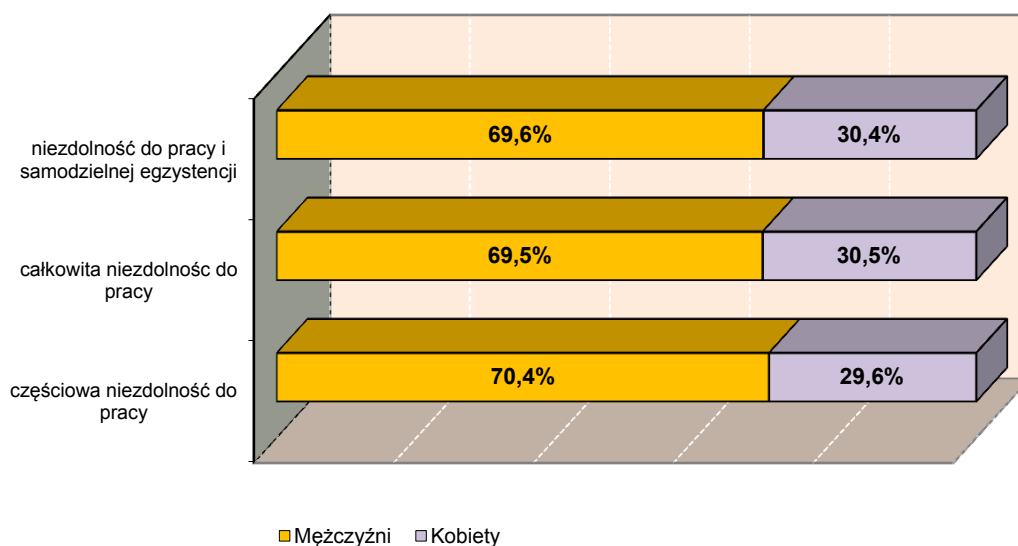

Tabela 15 Wydatki na **renty z tytułu niezdolności do pracy**¹⁾ w 2017 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności

Grupy chorobowe	Kwota wypłat ogółem	Stopień niezdolności do pracy:		
		całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
		w tys. zł		
OGÓŁEM (A00 - Z99)	14 607 319,7	1 741 593,6	4 021 194,6	8 844 531,5
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	84 266,8	2 915,1	18 919,1	62 432,6
Nowotwory (C00 - D48)	1 015 282,0	211 662,9	469 353,2	334 265,9
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	23 810,8	1 819,7	8 257,0	13 734,1
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	290 039,1	30 783,4	71 433,0	187 822,7
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	2 417 360,7	279 830,2	979 539,5	1 157 991,0
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	1 179 998,3	333 762,1	298 904,0	547 332,2
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	488 001,0	109 116,5	137 381,2	241 503,3
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	346 852,1	3 081,5	9 964,2	333 806,4
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	2 971 732,7	383 926,1	862 230,4	1 725 576,2
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	1 011 646,8	36 925,2	157 349,3	817 372,3
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	194 814,7	12 782,2	66 727,1	115 305,4
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	134 098,5	4 532,1	11 384,2	118 182,2
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	2 151 302,6	119 349,6	410 365,2	1 621 587,8
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	207 375,2	31 851,0	106 454,1	69 070,1
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	37 958,5	3 755,8	11 202,8	22 999,9
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	97 069,9	3 044,2	5 085,3	88 940,4
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	1 844 110,6	163 910,8	367 133,0	1 313 066,8
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	23 306,1	1 494,8	1 754,2	20 057,1
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	88 293,3	7 050,4	27 757,8	53 485,1

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 16 Struktura wydatków na **renty z tytułu niezdolności do pracy**¹⁾ w 2017 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności

Grupy chorobowe	Kwota wypłat ogółem	Stopień niezdolności do pracy:		
		całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
		w odsetkach		
OGÓŁEM (A00 - Z99)	100,0	100,0	100,0	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	0,6	0,2	0,5	0,7
Nowotwory (C00 - D48)	7,0	12,1	11,7	3,8
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	0,2	0,1	0,2	0,2
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	2,0	1,8	1,8	2,1
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	16,5	16,1	24,4	13,1
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	8,1	19,2	7,4	6,2
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	3,3	6,3	3,4	2,7
Choroby ucha i wyrostka sukowatego (H60 - H95)	2,4	0,2	0,3	3,8
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	20,3	22,0	21,4	19,5
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	6,9	2,1	3,9	9,2
Choroby układu trawienego (K00 - K93)	1,3	0,7	1,7	1,3
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	0,9	0,3	0,3	1,3
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	14,7	6,8	10,2	18,3
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	1,4	1,8	2,6	0,8
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	0,3	0,2	0,3	0,3
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	0,7	0,2	0,1	1,0
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	12,6	9,4	9,1	14,9
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	0,2	0,1	0,0	0,2
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	0,6	0,4	0,7	0,6

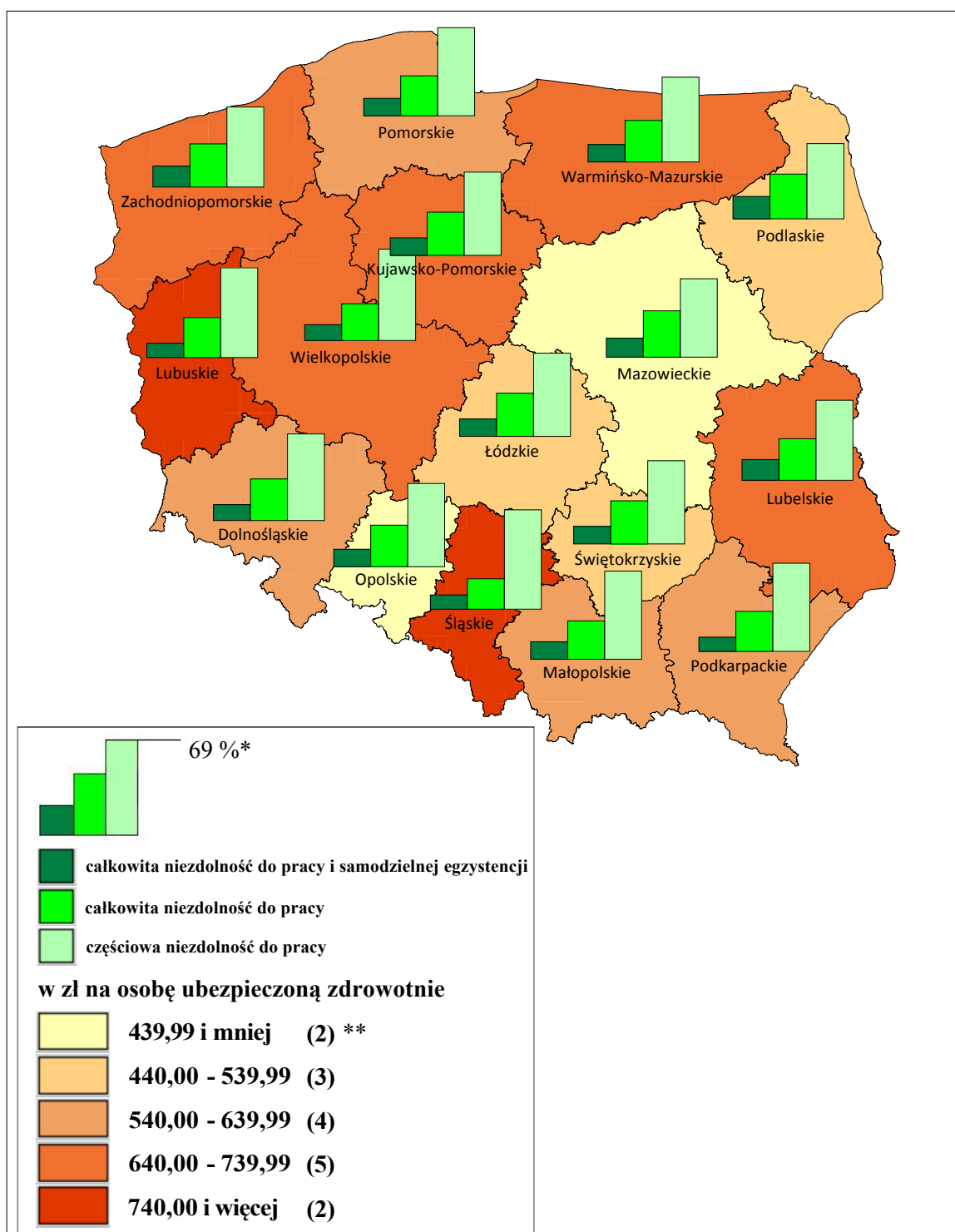
¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 17 Wydatki na **renty z tytułu niezdolności do pracy**¹⁾ w 2017 r.
w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy

Województwa	Kwota wypłat ogółem	Stopień niezdolności do pracy:		
		całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
		w tys. zł		
OGÓŁEM	14 607 319,7	1 741 593,6	4 021 194,6	8 844 531,5
Dolnośląskie	1 145 325,6	130 859,7	328 819,1	685 646,8
Kujawsko-pomorskie	898 517,5	109 143,4	269 347,4	520 026,7
Lubelskie	866 488,6	127 839,7	253 105,1	485 543,8
Lubuskie	499 013,5	50 281,4	136 929,3	311 802,8
Łódzkie	796 264,2	99 509,4	235 403,6	461 351,2
Małopolskie	1 248 219,1	152 702,4	332 814,3	762 702,4
Mazowieckie	1 519 985,3	201 570,6	485 055,8	833 358,9
Opolskie	227 474,5	28 874,6	66 671,6	131 928,3
Podkarpackie	750 503,0	77 601,8	211 612,1	461 289,1
Podlaskie	297 823,3	47 963,1	93 248,0	156 612,2
Pomorskie	782 066,0	91 717,6	213 784,6	476 563,8
Śląskie	2 343 397,9	226 216,9	508 149,8	1 609 031,2
Świętokrzyskie	394 613,8	47 953,8	116 729,7	229 930,3
Warmińsko-mazurskie	575 581,8	72 307,9	166 604,1	336 669,8
Wielkopolskie	1 603 098,3	184 455,4	404 437,4	1 014 205,5
Zachodniopomorskie	658 947,3	92 595,9	198 482,7	367 868,7

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Rys.15 Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2017 r. według województw oraz stopni niezdolności do pracy

* Diagram kolumnowy grupowany ilustruje strukturę procentową wydatków w zależności od stopnia niezdolności do pracy w każdym z województw. Miarą wartości procentowej jest wysokość najwyższego słupka. Suma wartości słupków w poszczególnych województwach = 100%.

** Liczba województw

Tabela 18 Struktura wydatków na **renty z tytułu niezdolności do pracy**¹⁾ w 2017 r.
w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy

Województwa	Stopień niezdolności do pracy:		
	całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
	ogółem = 100		
OGÓŁEM	11,9	27,5	60,6
Dolnośląskie	11,4	28,7	59,9
Kujawsko-pomorskie	12,1	30,0	57,9
Lubelskie	14,8	29,2	56,0
Lubuskie	10,1	27,4	62,5
Łódzkie	12,5	29,6	57,9
Małopolskie	12,2	26,7	61,1
Mazowieckie	13,3	31,9	54,8
Opolskie	12,7	29,3	58,0
Podkarpackie	10,3	28,2	61,5
Podlaskie	16,1	31,3	52,6
Pomorskie	11,7	27,4	60,9
Śląskie	9,6	21,7	68,7
Świętokrzyskie	12,1	29,6	58,3
Warmińsko-mazurskie	12,6	28,9	58,5
Wielkopolskie	11,5	25,2	63,3
Zachodniopomorskie	14,1	30,1	55,8

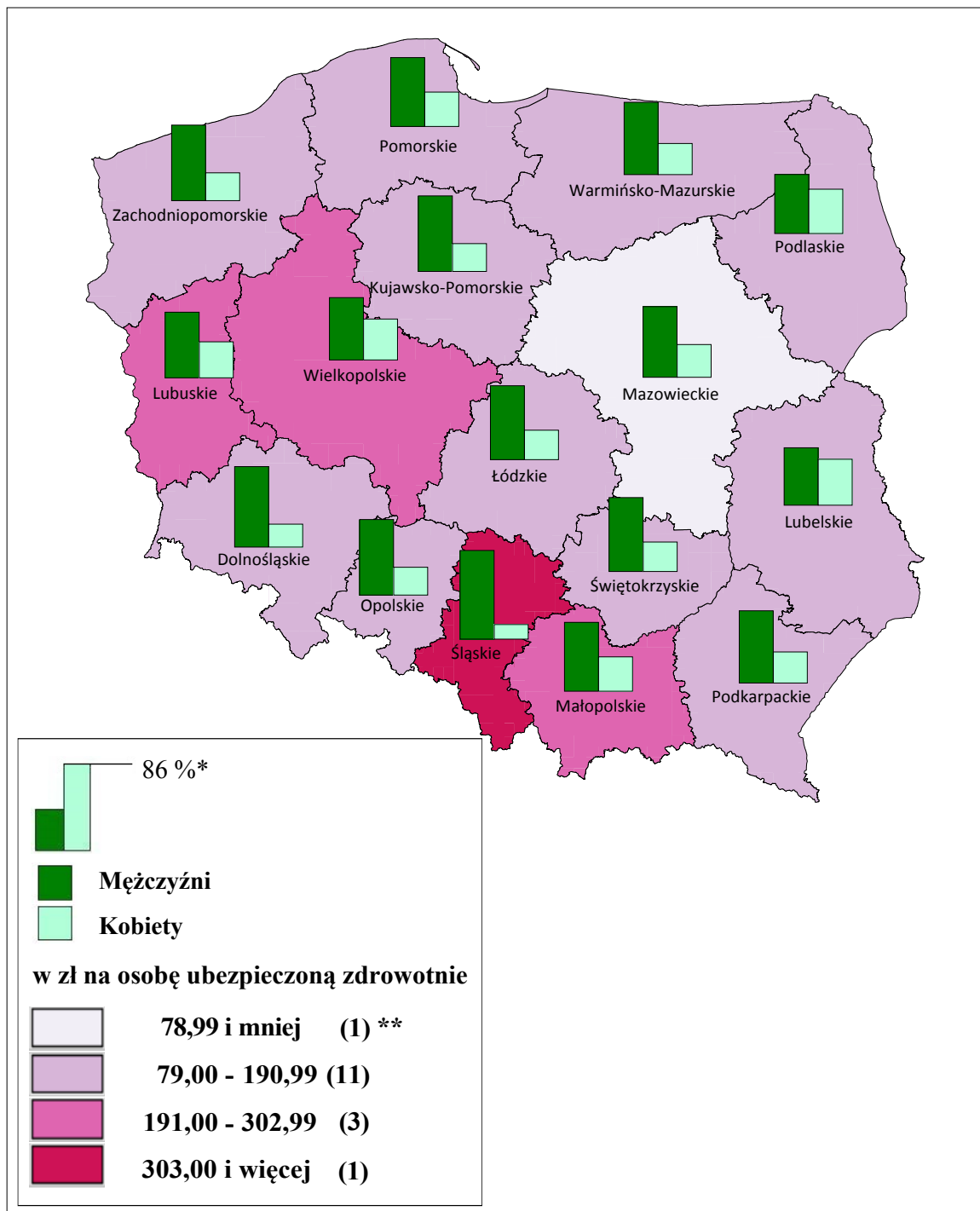
¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 19 Wydatki na **renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową¹⁾** w 2017 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Kwota wypłat					
	razem		mężczyźni		kobiety	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	3 844 540,3	100,0	2 768 011,8	100,0	1 076 528,5	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	54 786,9	1,4	30 665,0	1,1	24 121,9	2,2
Nowotwory (C00 - D48)	115 588,9	3,0	74 391,5	2,7	41 197,4	3,8
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	2 551,3	0,1	1 792,2	0,1	759,1	0,1
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	17 848,0	0,5	11 128,7	0,4	6 719,3	0,6
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	248 323,9	6,5	179 950,6	6,5	68 373,3	6,4
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	187 383,8	4,9	136 450,5	4,9	50 933,3	4,7
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	120 519,2	3,1	103 086,2	3,7	17 433,0	1,6
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	283 749,9	7,4	269 642,2	9,7	14 107,7	1,3
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	375 150,4	9,8	288 009,5	10,4	87 140,9	8,1
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	686 921,8	17,9	288 662,8	10,4	398 259,0	37,0
Choroby układu trawienego (K00 - K93)	23 002,5	0,6	11 122,2	0,4	11 880,3	1,1
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	94 704,6	2,5	61 279,3	2,2	33 425,3	3,1
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	332 493,3	8,6	231 902,6	8,4	100 590,7	9,3
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	11 178,1	0,3	7 740,0	0,3	3 438,1	0,3
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	3 414,2	0,1	1 640,4	0,1	1 773,8	0,2
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	74 321,0	1,9	10 979,2	0,4	63 341,8	5,9
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	1 183 135,4	30,8	1 035 635,9	37,4	147 499,5	13,8
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	20 278,2	0,5	17 253,8	0,6	3 024,4	0,3
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	9 188,9	0,2	6 679,2	0,3	2 509,7	0,2

¹⁾ łącznie z rentami szkoleniowymi

Rys.16 Wydatki na renty wypadkowe według płci w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w poszczególnych województwach w 2017 r.

* Diagram kolumnowy grupowany ilustruje strukturę procentową wydatków w zależności od płci rencistów w każdym z województw. Miarą wartości procentowej jest wysokość najwyższego słupka. Suma wartości słupków w poszczególnych województwach = 100%.

** Liczba województw

Tabela 20 Wydatki na **renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową** w 2017 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności

Grupy chorobowe	Kwota wypłat ogółem	Stopień niezdolności do pracy:		
		całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
		w tys. zł		
OGÓŁEM (A00 - Z99)	3 844 275,7	230 670,8	530 062,8	3 083 542,1
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	54 786,9	1 142,3	9 129,3	44 515,3
Nowotwory (C00 - D48)	115 588,9	19 307,8	22 464,6	73 816,5
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	2 551,3	79,0	304,1	2 168,2
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	17 848,0	1 132,3	1 905,2	14 810,5
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	248 323,9	23 417,5	61 520,7	163 385,7
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	187 383,7	29 603,0	28 241,8	129 538,9
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	120 511,1	10 726,5	11 426,7	98 357,9
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	283 749,9	1 504,8	4 087,7	278 157,4
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	375 150,4	42 102,0	66 888,1	266 160,3
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	686 908,3	11 561,4	58 484,4	616 862,5
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	23 002,4	1 045,3	4 360,3	17 596,8
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	94 698,3	1 191,0	2 301,6	91 205,7
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	332 467,7	16 885,7	39 209,9	276 372,1
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	11 178,1	1 262,3	1 592,5	8 323,3
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	3 414,2	146,9	238,1	3 029,2
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	74 321,1	754,5	604,2	72 962,4
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	1 182 924,3	67 312,1	214 352,0	901 260,2
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	20 278,3	755,7	865,5	18 657,1
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	9 188,9	740,7	2 086,1	6 362,1

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 21 Struktura wydatków na **renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową¹⁾** w 2017 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności

Grupy chorobowe	Stopień niezdolności do pracy:		
	całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
	ogółem = 100		
OGÓŁEM (A00 - Z99)	6,0	13,8	80,2
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	2,1	16,7	81,2
Nowotwory (C00 - D48)	16,7	19,4	63,9
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	3,1	11,9	85,0
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	6,3	10,7	83,0
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	9,4	24,8	65,8
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	15,8	15,1	69,1
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	8,9	9,5	81,6
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	0,5	1,5	98,0
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	11,2	17,8	71,0
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	1,7	8,5	89,8
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	4,5	19,0	76,5
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	1,3	2,4	96,3
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	5,1	11,8	83,1
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	11,3	14,2	74,5
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	4,3	7,0	88,7
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	1,0	0,8	98,2
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	5,7	18,1	76,2
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	3,7	4,3	92,0
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	8,1	22,7	69,2

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 22 Wydatki na **renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową¹⁾** w 2017 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy

Województwa	Kwota wypłat ogółem	Stopień niezdolności do pracy:		
		całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
	w tys. zł			
OGÓŁEM	3 844 275,7	230 670,8	530 062,8	3 083 542,1
Dolnośląskie	343 392,1	19 991,1	72 304,1	251 096,9
Kujawsko-pomorskie	150 592,9	12 317,6	27 705,4	110 569,9
Lubelskie	199 871,3	14 840,7	25 060,7	159 969,9
Lubuskie	138 473,7	6 810,6	18 319,3	113 343,8
Łódzkie	149 537,7	10 507,6	25 947,8	113 082,3
Małopolskie	417 399,9	25 509,2	60 652,2	331 238,5
Mazowieckie	270 688,5	19 036,8	43 435,3	208 216,4
Opolskie	61 238,4	3 722,3	7 136,0	50 380,1
Podkarpackie	152 610,9	9 049,2	20 082,2	123 479,5
Podlaskie	58 825,5	4 529,5	8 268,8	46 027,2
Pomorskie	203 449,7	14 498,1	29 223,6	159 728,0
Śląskie	949 035,2	36 023,3	93 625,3	819 386,6
Świętokrzyskie	92 452,0	5 653,1	11 828,2	74 970,7
Warmińsko-mazurskie	117 277,3	9 167,0	17 366,3	90 744,0
Wielkopolskie	422 863,3	27 786,2	52 587,5	342 489,6
Zachodniopomorskie	116 567,3	11 228,5	16 520,1	88 818,7

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 23 Struktura wydatków na **renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową¹⁾** w 2017 r.
w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy

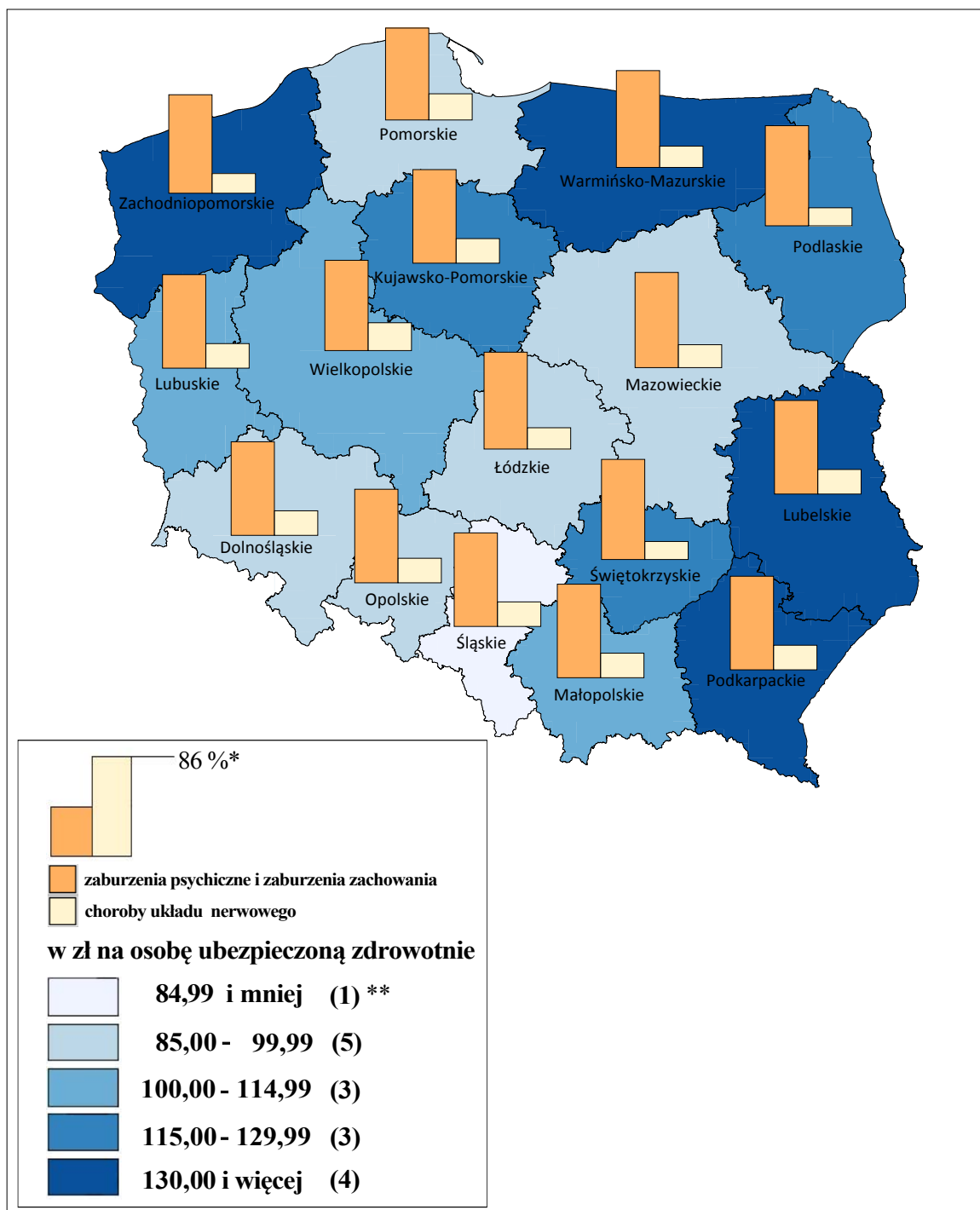
Województwa	Stopień niezdolności do pracy:		
	całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
	ogółem = 100		
OGÓŁEM	6,0	13,8	80,2
Dolnośląskie	5,8	21,1	73,1
Kujawsko-pomorskie	8,2	18,4	73,4
Lubelskie	7,4	12,5	80,1
Lubuskie	4,9	13,2	81,9
Łódzkie	7,0	17,4	75,6
Małopolskie	6,1	14,5	79,4
Mazowieckie	7,0	16,1	76,9
Opolskie	6,1	11,6	82,3
Podkarpackie	5,9	13,2	80,9
Podlaskie	7,7	14,1	78,2
Pomorskie	7,1	14,4	78,5
Śląskie	3,8	9,9	86,3
Świętokrzyskie	6,1	12,8	81,1
Warmińsko-mazurskie	7,8	14,8	77,4
Wielkopolskie	6,6	12,4	81,0
Zachodniopomorskie	9,6	14,2	76,2

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 24 Wydatki na **renty socjalne** w 2017 r. według grup chorobowych
będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Kwota wypłat					
	razem		mężczyźni		kobiety	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	2 497 901,6	100,0	1 378 385,4	100,0	1 119 516,2	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	5 185,2	0,2	2 825,9	0,2	2 359,3	0,2
Nowotwory (C00 - D48)	48 649,8	1,9	23 793,7	1,7	24 856,1	2,2
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	6 405,9	0,3	4 651,2	0,3	1 754,7	0,2
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	32 175,5	1,3	15 678,1	1,1	16 497,4	1,5
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	1 463 796,2	58,6	853 338,5	61,9	610 457,7	54,5
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	369 703,8	14,8	194 274,5	14,1	175 429,3	15,7
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	93 675,8	3,7	45 992,0	3,3	47 683,8	4,3
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	24 324,9	1,0	12 721,7	0,9	11 603,2	1,0
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	68 825,6	2,8	35 111,2	2,6	33 714,4	3,0
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	18 569,3	0,7	9 000,3	0,7	9 569,0	0,8
Choroby układu trawienego (K00 - K93)	17 388,2	0,7	8 795,4	0,6	8 592,8	0,8
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	3 724,6	0,1	1 916,1	0,1	1 808,5	0,2
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	83 294,5	3,3	33 773,3	2,5	49 521,2	4,4
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	24 354,5	1,0	12 098,9	0,9	12 255,6	1,1
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	172 093,9	6,9	84 653,3	6,1	87 440,6	7,8
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	2 337,3	0,1	1 147,4	0,1	1 189,9	0,1
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	56 500,2	2,3	35 113,5	2,6	21 386,7	1,9
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	412,2	0,0	227,6	0,0	184,6	0,0
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	6 484,2	0,3	3 272,8	0,3	3 211,4	0,3

Rys.17 Wydatki na renty społeczne przyznane w związku z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania oraz chorobami układu nerwowego na tle wydatków ogółem w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w poszczególnych województwach w 2017 r.

* Diagram kolumnowy grupowany ilustruje strukturę procentową wydatków generowanych przez wybrane dwie grupy chorobowe w każdym z województw. Miarą wartości procentowej jest wysokość najwyższego słupka. Suma wartości słupków w poszczególnych województwach = 100%.

** Liczba województw

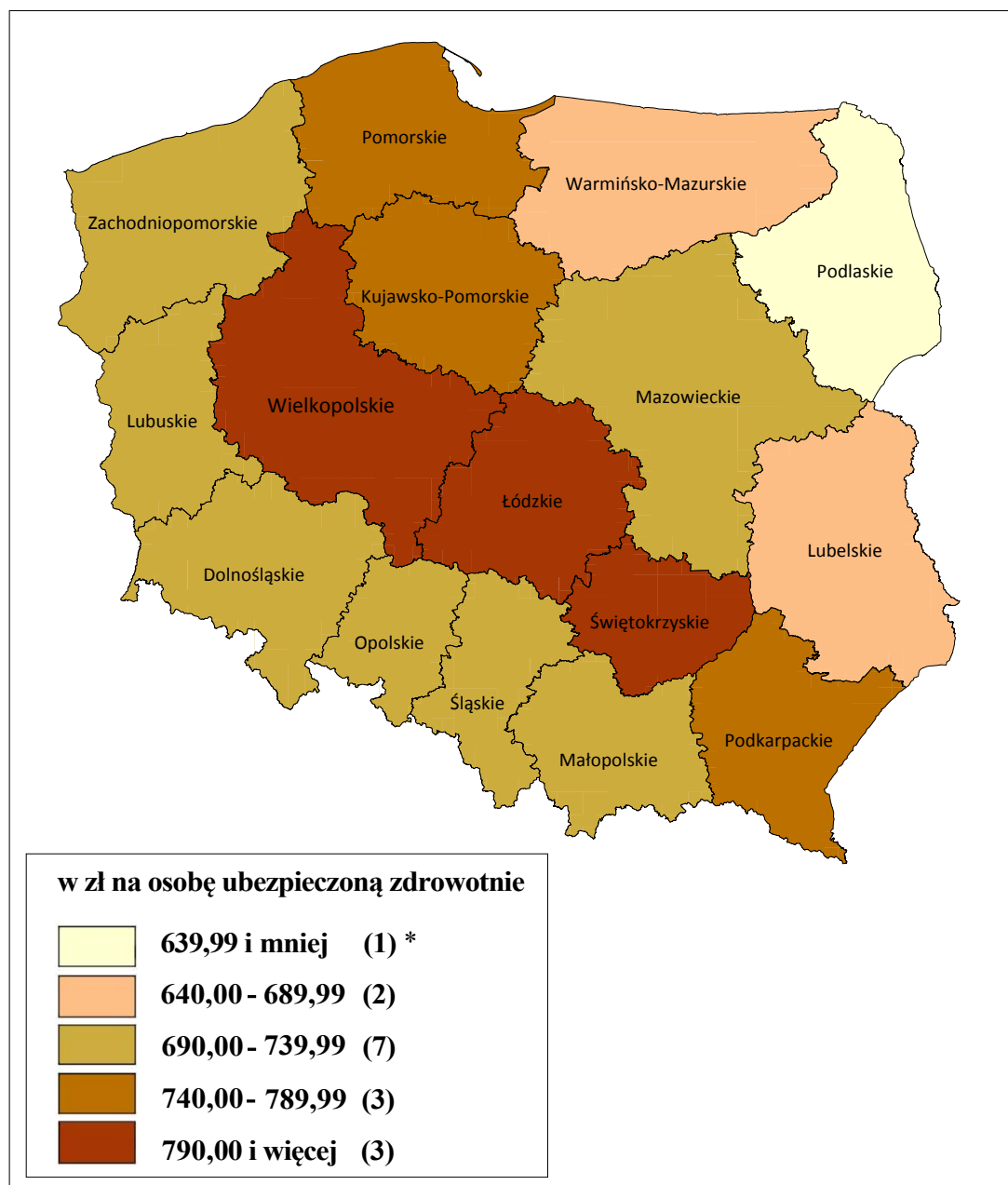
Tabela 25 Wydatki na **renty socjalne** w 2017 r.
według płci świadczeniobiorców i województw

Województwa	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	Kwota wypłat w tys. zł	w odsetkach	Kwota wypłat w tys. zł	w odsetkach	Kwota wypłat w tys. zł	w odsetkach
OGÓŁEM	2 497 901,6	100,0	1 378 385,4	100,0	1 119 516,2	100,0
Dolnośląskie	165 994,1	6,6	90 152,2	6,5	75 841,9	6,8
Kujawsko-pomorskie	158 474,9	6,3	87 293,9	6,3	71 181,0	6,4
Lubelskie	170 465,1	6,8	96 202,8	7,0	74 262,3	6,6
Lubuskie	70 215,3	2,8	37 864,2	2,7	32 351,1	2,9
Łódzkie	154 307,0	6,2	85 793,3	6,2	68 513,7	6,1
Małopolskie	207 582,3	8,3	113 878,7	8,3	93 703,6	8,4
Mazowieckie	302 897,6	12,1	170 694,6	12,4	132 203,0	11,8
Opolskie	57 132,5	2,3	31 422,9	2,3	25 709,6	2,3
Podkarpackie	161 168,2	6,5	89 061,3	6,5	72 106,9	6,4
Podlaskie	77 042,5	3,1	43 435,1	3,2	33 607,4	3,0
Pomorskie	140 461,4	5,6	77 692,6	5,6	62 768,8	5,6
Śląskie	259 398,8	10,4	138 302,7	10,0	121 096,1	10,8
Świętokrzyskie	93 910,5	3,8	54 546,2	4,0	39 364,3	3,5
Warmińsko-mazurskie	119 190,4	4,8	65 505,8	4,8	53 684,6	4,8
Wielkopolskie	229 223,8	9,2	124 728,4	9,0	104 495,4	9,3
Zachodniopomorskie	130 437,2	5,2	71 810,7	5,2	58 626,5	5,2

Tabela 26 Wydatki z tytułu **absencji chorobowej finansowanej z FUS i funduszy zakładów pracy** w 2017 r.
według grup chorobowych i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Kwota wypłat					
	razem		mężczyźni		kobiety	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	17 650 500,4	100,0	6 617 427,2	100,0	11 033 073,2	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	141 546,0	0,8	73 447,8	1,1	68 098,2	0,6
Nowotwory (C00 - D48)	545 532,4	3,1	227 225,8	3,4	318 306,6	2,9
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	42 115,5	0,2	14 552,4	0,2	27 563,1	0,2
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	133 897,9	0,8	60 387,0	0,9	73 510,9	0,7
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	1 662 458,9	9,4	648 921,8	9,8	1 013 537,1	9,2
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	1 333 609,1	7,5	709 071,1	10,7	624 538,0	5,6
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	118 285,6	0,7	65 855,5	1,0	52 430,1	0,5
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	71 003,7	0,4	32 428,8	0,5	38 574,9	0,3
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	808 556,9	4,6	548 648,3	8,3	259 908,6	2,4
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	1 867 059,7	10,6	850 939,5	12,9	1 016 120,2	9,2
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	627 970,2	3,5	377 596,6	5,7	250 373,6	2,3
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	130 714,9	0,7	78 922,9	1,2	51 792,0	0,5
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	2 408 647,2	13,6	1 321 277,2	20,0	1 087 370,0	9,9
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	442 605,8	2,5	101 963,0	1,5	340 642,8	3,1
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	4 744 521,4	26,9	-	-	4 744 521,4	43,0
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	580,3	0,0	-	-	580,3	0,0
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	9 764,1	0,1	4 271,1	0,1	5 493,0	0,0
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	244 311,0	1,4	101 075,2	1,5	143 235,8	1,3
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	2 077 312,7	11,8	1 357 228,7	20,5	720 084,0	6,5
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	14 326,0	0,1	6 797,4	0,1	7 528,6	0,1
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	225 681,1	1,3	36 817,1	0,6	188 864,0	1,7

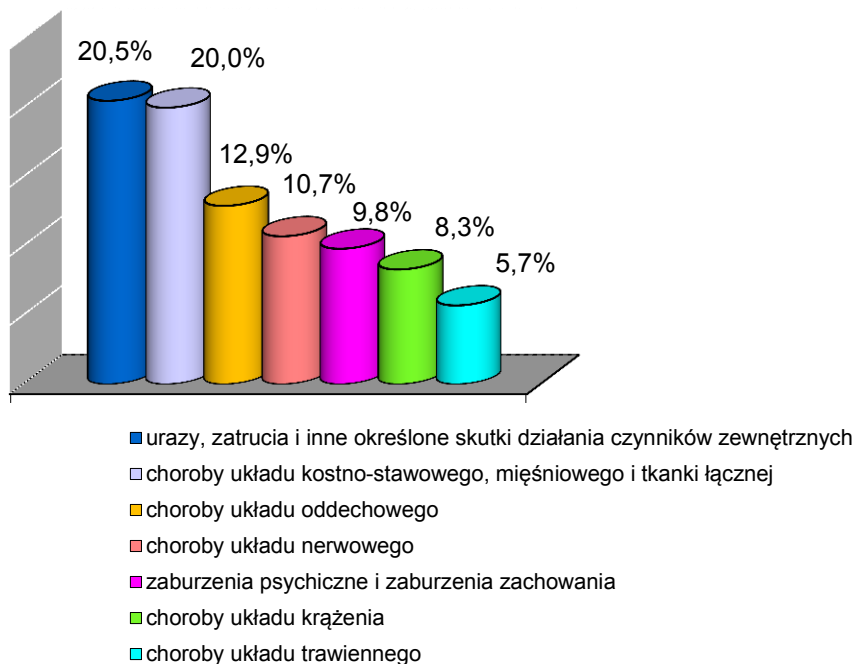
Rys.18 Wydatki na **absencję chorobową** ogółem w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2017 r. według województw

* Liczba województw

Rys. 19 Struktura wydatków na absencję chorobową finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy w 2017 r. według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców

MEŹCZYŹNI

KOBIETY

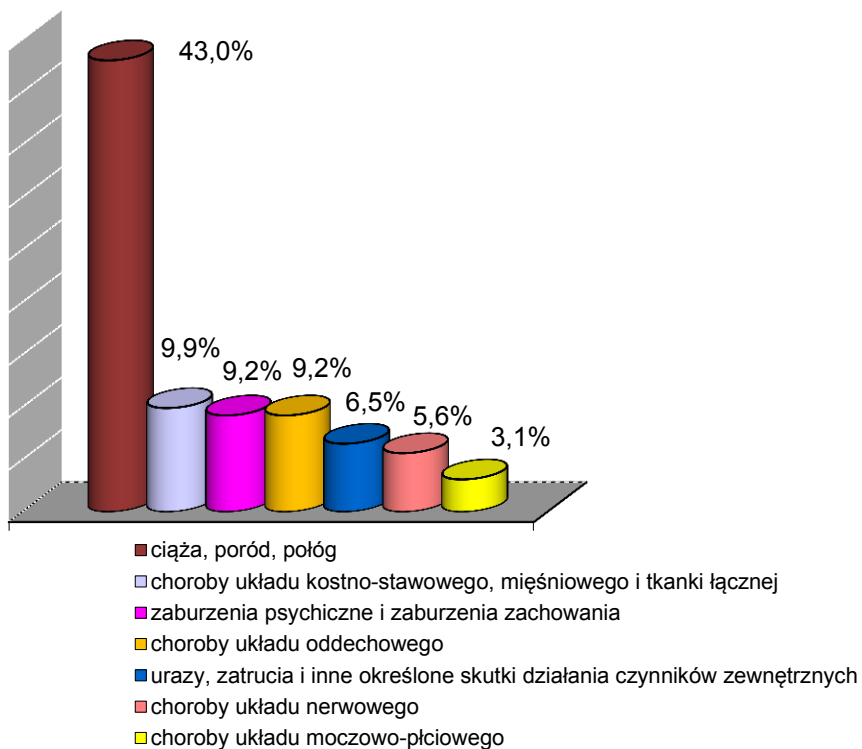

Tabela 27 Struktura wydatków na **absencję chorobową finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy** w 2017 r. według grup chorobowych i płci świadczeniobiorców

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM (A00 - Z99)	100,0	37,5	62,5
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	100,0	51,9	48,1
Nowotwory (C00 - D48)	100,0	41,7	58,3
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	100,0	34,6	65,4
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	100,0	45,1	54,9
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	100,0	39,0	61,0
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	100,0	53,2	46,8
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	100,0	55,7	44,3
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	100,0	45,7	54,3
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	100,0	67,9	32,1
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	100,0	45,6	54,4
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	100,0	60,1	39,9
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	100,0	60,4	39,6
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	100,0	54,9	45,1
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	100,0	23,0	77,0
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	100,0	-	100,0
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	100,0	-	100,0
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	100,0	43,7	56,3
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	100,0	41,4	58,6
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	100,0	65,3	34,7
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	100,0	47,4	52,6
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	100,0	16,3	83,7

Tabela 28 Wydatki z tytułu **absencji chorobowej finansowane z FUS i funduszy zakładów pracy** w 2017 r. według płci świadczeniobiorców i województw

Województwa	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	Kwota wypłat w tys. zł	w odsetkach	Kwota wypłat w tys. zł	w odsetkach	Kwota wypłat w tys. zł	w odsetkach
OGÓŁEM	17 650 500,4	100,0	6 617 427,2	100,0	11 033 073,2	100,0
Dolnośląskie	1 355 020,4	7,7	519 223,2	7,8	835 797,2	7,6
Kujawsko-pomorskie	948 170,3	5,4	367 403,1	5,6	580 767,2	5,3
Lubelskie	797 581,6	4,5	290 397,9	4,4	507 183,7	4,6
Lubuskie	437 444,9	2,5	155 591,2	2,4	281 853,7	2,5
Łódzkie	1 465 263,2	8,3	580 682,7	8,8	884 580,5	8,0
Małopolskie	1 419 091,0	8,0	527 251,8	8,0	891 839,2	8,1
Mazowieckie	2 407 694,8	13,6	794 323,9	12,0	1 613 370,9	14,6
Opolskie	408 777,5	2,3	166 448,8	2,5	242 328,7	2,2
Podkarpackie	926 879,4	5,3	379 874,9	5,7	547 004,5	5,0
Podlaskie	404 923,4	2,3	143 360,7	2,2	261 562,7	2,4
Pomorskie	1 082 134,6	6,1	384 351,9	5,8	697 782,7	6,3
Śląskie	2 221 349,4	12,6	869 891,3	13,1	1 351 458,1	12,2
Świętokrzyskie	585 054,2	3,3	254 171,3	3,8	330 882,9	3,0
Warmińsko-mazurskie	592 719,5	3,4	221 955,2	3,4	370 764,3	3,4
Wielkopolskie	1 893 138,2	10,7	710 892,8	10,7	1 182 245,4	10,7
Zachodniopomorskie	705 258,0	4,0	251 606,5	3,8	453 651,5	4,1

Tabela 29 Wydatki z tytułu **absencji chorobowej finansowane z FUS i funduszy zakładów pracy** w 2017 r. według płci świadczeniobiorców i województw

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	37,5	62,5
Dolnośląskie	100,0	38,3	61,7
Kujawsko-pomorskie	100,0	38,7	61,3
Lubelskie	100,0	36,4	63,6
Lubuskie	100,0	35,6	64,4
Łódzkie	100,0	39,6	60,4
Małopolskie	100,0	37,2	62,8
Mazowieckie	100,0	33,0	67,0
Opolskie	100,0	40,7	59,3
Podkarpackie	100,0	41,0	59,0
Podlaskie	100,0	35,4	64,6
Pomorskie	100,0	35,5	64,5
Śląskie	100,0	39,2	60,8
Świętokrzyskie	100,0	43,4	56,6
Warmińsko-mazurskie	100,0	37,4	62,6
Wielkopolskie	100,0	37,6	62,4
Zachodniopomorskie	100,0	35,7	64,3

Tabela 30 Wydatki z tytułu **absencji chorobowej spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową** w 2017 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Kwota wypłat					
	razem		mężczyźni		kobiety	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	620 325,3	100,0	436 669,8	100,0	183 655,5	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	1 939,6	0,3	1 476,5	0,3	463,1	0,3
Nowotwory (C00 - D48)	1 075,3	0,2	606,0	0,1	469,3	0,3
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	135,4	0,0	96,9	0,0	38,5	0,0
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	422,8	0,1	346,5	0,1	76,3	0,0
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	5 603,7	0,9	3 173,8	0,7	2 429,9	1,3
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	19 389,8	3,1	11 990,3	2,8	7 399,5	4,0
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	2 383,5	0,4	2 046,4	0,5	337,1	0,2
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	898,8	0,1	569,5	0,1	329,3	0,2
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	5 300,6	0,9	4 322,6	1,0	978,0	0,5
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	8 038,8	1,3	5 558,9	1,3	2 479,9	1,4
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	4 578,1	0,7	3 695,8	0,9	882,3	0,5
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	2 242,3	0,4	1 674,8	0,4	567,5	0,3
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	55 145,2	8,9	36 941,0	8,5	18 204,2	9,9
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	980,3	0,2	508,8	0,1	471,5	0,3
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	824,0	0,1	-	-	824,0	0,4
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	-	-	-	-	-	-
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	1 823,7	0,3	1 067,1	0,2	756,6	0,4
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	506 797,3	81,7	360 825,0	82,6	145 972,3	79,5
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	1 548,6	0,2	987,4	0,2	561,2	0,3
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	1 197,5	0,2	782,5	0,2	415,0	0,2

Rys. 20 *Struktura liczby dni absencji chorobowej spowodowanej wypadkiem lub chorobą zawodową w 2017 r. według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców*

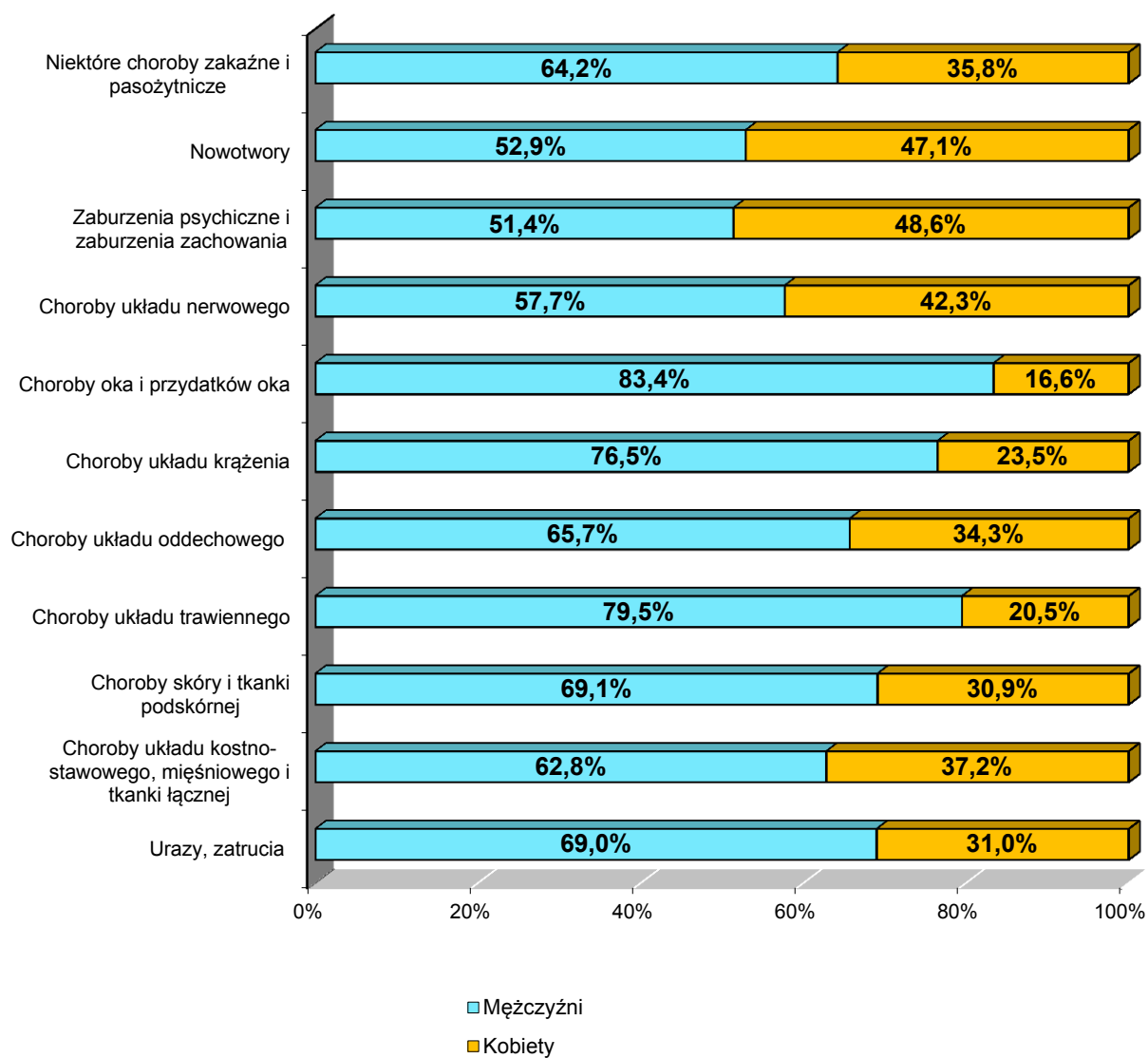
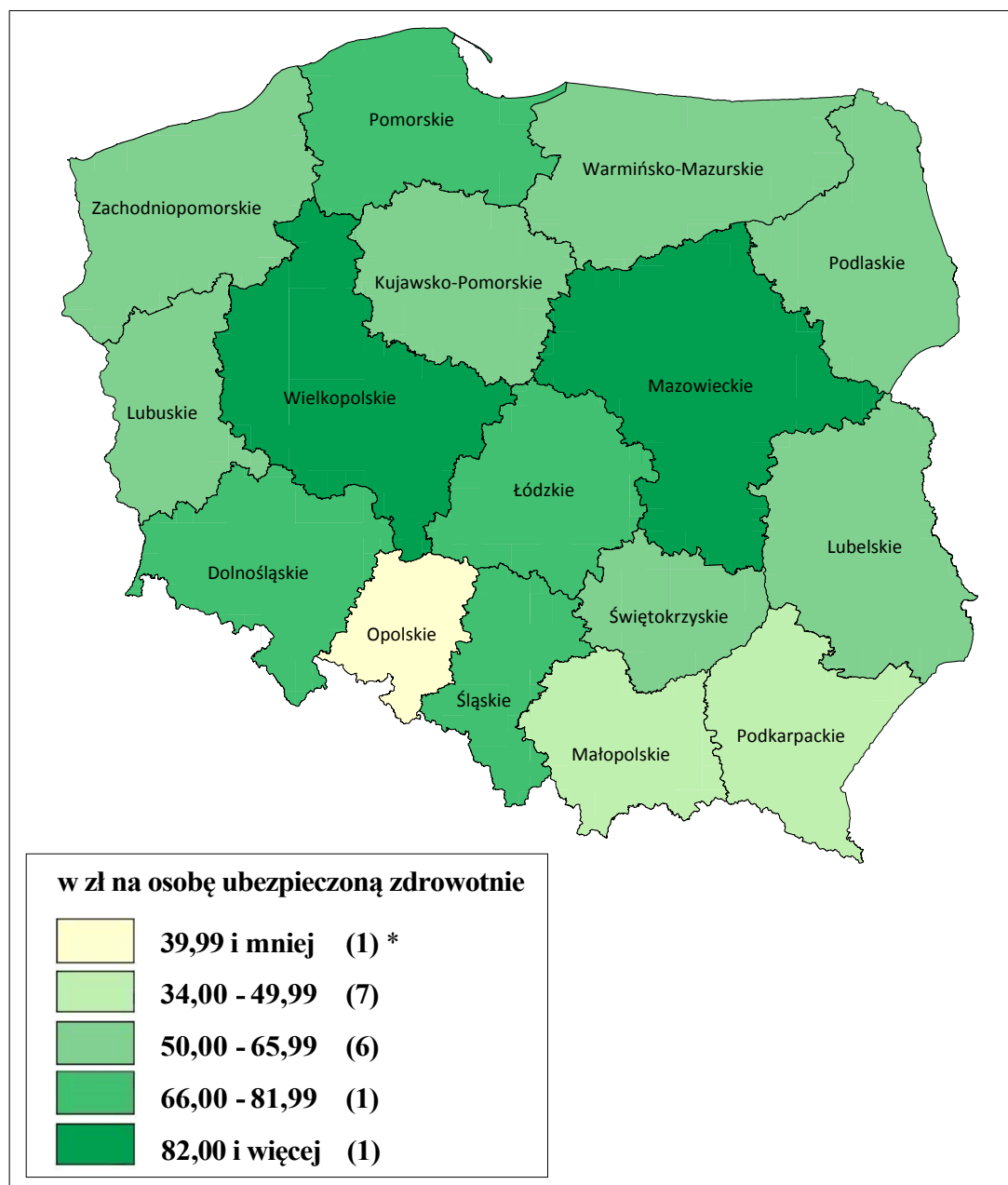

Tabela 31 Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w 2017 r. według grup chorobowych będących przyczyną wypłaty świadczenia i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Kwota wypłat					
	razem		mężczyźni		kobiety	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	1 665 471,5	100,0	864 711,7	100,0	800 759,8	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	8 258,3	0,5	5 091,0	0,6	3 167,3	0,4
Nowotwory (C00 - D48)	148 904,3	8,9	56 965,0	6,6	91 939,3	11,5
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	6 035,1	0,4	2 530,2	0,3	3 504,9	0,4
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	19 961,9	1,2	10 449,1	1,2	9 512,8	1,2
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	256 028,0	15,4	81 301,6	9,4	174 726,4	21,8
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	141 736,4	8,5	68 778,8	8,0	72 957,6	9,1
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	11 051,8	0,7	7 376,6	0,9	3 675,2	0,5
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	3 732,4	0,2	1 489,1	0,2	2 243,3	0,3
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	165 664,8	9,9	123 069,0	14,2	42 595,8	5,3
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	19 053,4	1,1	11 056,3	1,3	7 997,1	1,0
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	34 409,3	2,1	21 831,0	2,5	12 578,3	1,6
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	8 651,4	0,5	4 947,9	0,6	3 703,5	0,5
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	502 306,5	30,2	252 477,5	29,2	249 829,0	31,2
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	14 459,7	0,9	5 387,7	0,6	9 072,0	1,1
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	7 349,9	0,4	996,8	0,1	6 353,1	0,8
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	5 859,9	0,4	2 755,3	0,3	3 104,6	0,4
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	304 634,7	18,3	204 219,0	23,6	100 415,7	12,5
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	340,6	0,0	248,4	0,0	92,2	0,0
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	7 033,1	0,4	3 741,4	0,4	3 291,7	0,4

Rys.21 Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2017 r. według województw

* Liczba województw

Tabela 32 Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w 2017 r.
według województw

Województwa	Kwota wypłat w tys. zł	w %
OGÓŁEM	1 665 471,5	100,0
Dolnośląskie	129 884,6	7,8
Kujawsko-pomorskie	81 884,2	4,9
Lubelskie	67 374,5	4,1
Lubuskie	33 540,6	2,0
Łódzkie	121 637,2	7,3
Małopolskie	98 017,0	5,9
Mazowieckie	349 363,6	21,0
Opolskie	19 517,8	1,2
Podkarpackie	61 280,5	3,7
Podlaskie	32 322,5	1,9
Pomorskie	102 111,2	6,1
Śląskie	215 414,9	12,9
Świętokrzyskie	47 088,7	2,8
Warmińsko-mazurskie	45 841,4	2,8
Wielkopolskie	201 759,6	12,1
Zachodniopomorskie	58 433,2	3,5

Tabela 33 Koszty rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS w 2017 r. według grup chorobowych będących przyczyną rehabilitacji i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Kwota wydatków					
	razem		mężczyźni		kobiety	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	182 422,6	100,0	78 567,4	100,0	103 855,2	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	93,0	0,1	58,0	0,1	35,0	0,0
Nowotwory (C00 - D48)	3 939,4	2,2	152	0,2	3 787,4	3,6
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	71,5	0,0	38,2	0,0	33,3	0,0
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	97,4	0,1	40,7	0,1	56,7	0,1
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	11 131,1	6,1	2 835,7	3,6	8 295,4	8,0
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	21 660,3	11,9	8 698,6	11,1	12 961,7	12,5
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	7,1	0,0	2,6	0,0	4,5	0,0
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	5,7	0,0	-	-	5,7	0,0
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	16 306,4	8,9	12 872,2	16,4	3 434,2	3,3
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	7 777,8	4,3	2 002,1	2,5	5 775,7	5,6
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	36,2	0,0	25,0	0,0	11,2	0,0
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	67,9	0,0	32,4	0,0	35,5	0,0
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	97 278,9	53,3	37 836,0	48,2	59 442,9	57,2
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	39,1	0,0	12,9	0,0	26,2	0,0
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	144,5	0,1	48,4	0,1	96,1	0,1
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	1 161,1	0,6	96,7	0,1	1 064,4	1,0
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	21 996,6	12,1	13 496,5	17,2	8 500,1	8,2
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	23,0	0,0	8,4	0,0	14,6	0,0
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	585,6	0,3	311,0	0,4	274,6	0,3

Rys. 22 Struktura wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w 2017 r. według grup chorobowych będących przyczyną rehabilitacji i płci świadczeniobiorców

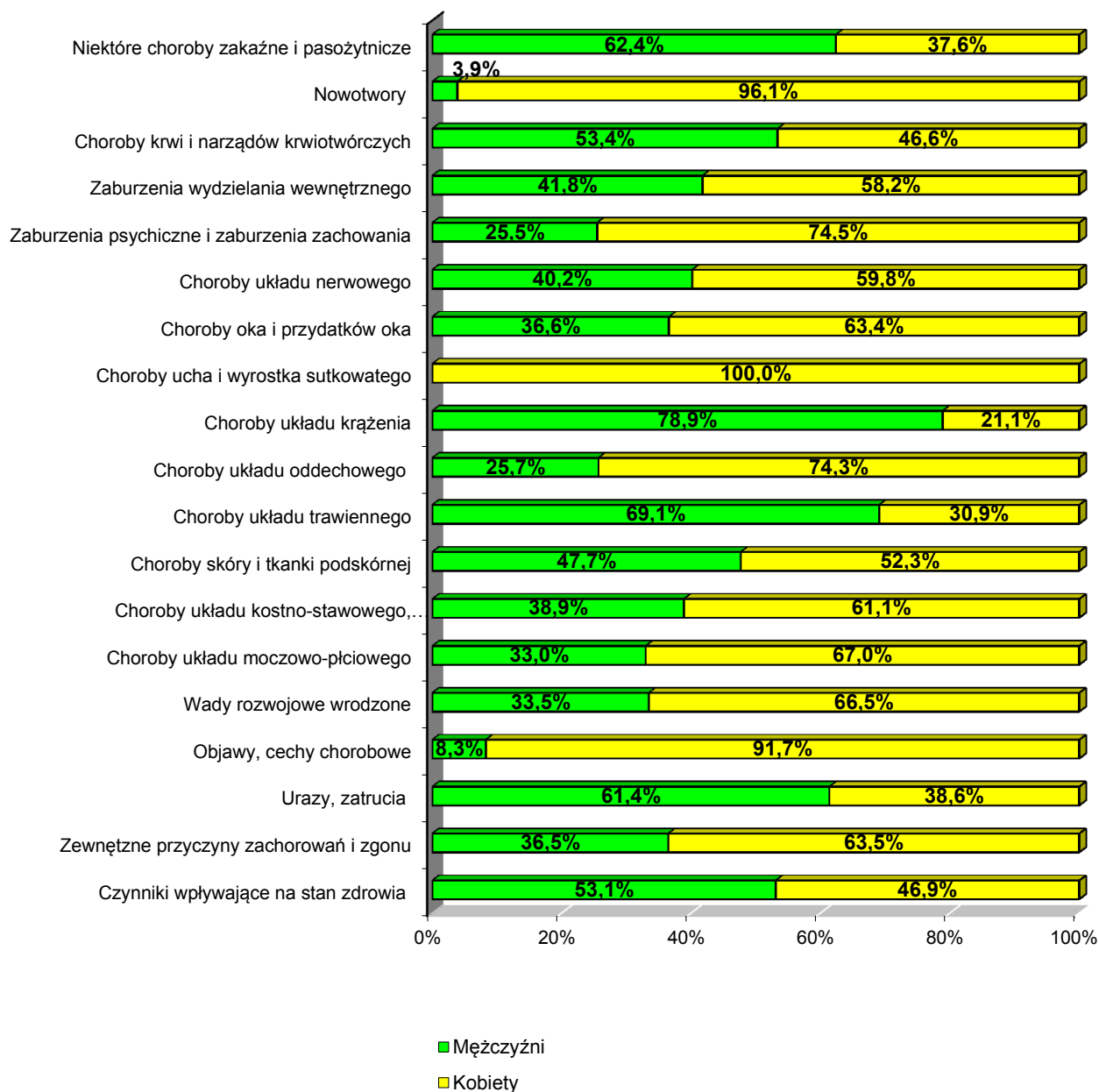

Tabela 34 Przeciętna kwota wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2017 r. według rodzajów świadczeń i grup chorobowych

Grupy chorobowe	Renty z tytułu niezdolności do pracy	Renty z tytułu niezdolności do pracy - wypadkowe	Renty socjalne	Świadczenie rehabilitacyjne	Absencja chorobowa finansowana z FUS i funduszy zakładów pracy
w zł					
OGÓŁEM (A00 - Z99)	602,75	160,28	103,07	68,72	728,28
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	3,48	2,26	0,21	0,34	5,84
Nowotwory (C00 - D48)	41,89	4,77	2,01	6,14	22,51
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	0,98	0,11	0,26	0,25	1,74
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	11,97	0,74	1,33	0,82	5,52
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	99,74	10,25	60,40	10,56	68,59
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	48,69	7,73	15,25	5,85	55,03
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	20,14	4,97	3,87	0,46	4,88
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	14,31	11,71	1,00	0,15	2,93
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	122,62	15,48	2,84	6,84	33,36
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	41,74	28,34	0,77	0,79	77,04
Choroby układu trawienego (K00 - K93)	8,04	0,95	0,72	1,42	25,91
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	5,53	3,91	0,15	0,36	5,39
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	88,77	13,72	3,44	20,73	99,38
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	8,56	0,46	1,00	0,60	18,26
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	195,76
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	0,02
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	1,57	0,14	7,10	0,30	0,40
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	4,01	3,07	0,10	0,24	10,08
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	76,11	48,82	2,33	12,57	85,71
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	0,96	0,84	0,02	0,01	0,59
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	3,64	0,38	0,27	0,29	9,31

Tabela 35 Przeciętna kwota wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2017 r. według rodzajów świadczeń i województw

Województwa	Renty z tytułu niezdolności do pracy	Renty z tytułu niezdolności do pracy - wypadkowe	Renty socjalne	Świadczenie rehabilitacyjne	Absencja chorobowa finansowana z FUS i funduszy zakładów pracy
	w zł				
OGÓŁEM	602,75	158,63	103,07	68,72	728,28
Dolnośląskie	607,30	182,09	88,02	68,87	718,48
Kujawsko-pomorskie	704,30	118,04	124,21	64,18	743,18
Lubelskie	720,27	166,14	141,70	56,00	662,99
Lubuskie	790,86	219,44	111,27	53,15	693,21
Łódzkie	490,54	92,12	95,06	74,93	902,65
Małopolskie	622,96	208,31	103,60	48,92	708,21
Mazowieckie	439,70	78,31	87,62	101,06	696,45
Opolskie	387,90	104,42	97,42	33,28	697,05
Podkarpackie	610,42	124,13	131,08	49,84	753,85
Podlaskie	464,83	91,82	120,24	50,45	631,98
Pomorskie	552,68	143,77	99,26	72,16	764,70
Śląskie	753,09	304,98	83,35	69,22	713,80
Świętokrzyskie	536,89	125,81	127,75	64,06	795,90
Warmińsko-mazurskie	667,85	136,11	138,28	53,18	687,64
Wielkopolskie	730,65	192,73	104,47	91,96	862,83
Zachodniopomorskie	688,80	121,87	136,33	61,07	737,12

Tabela 36 Przeciętna kwota wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej w 2017 r. według grup chorobowych

Grupy chorobowe	w przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej
	w zł
OGÓŁEM (A00 - Z99)	2 054,26
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	2 162,79
Nowotwory (C00 - D48)	2 199,55
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	2 234,38
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	2 319,05
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	2 707,64
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	1 931,71
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	2 366,67
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	2 850,00
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	2 273,30
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	2 581,41
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	2 413,33
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	2 057,58
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	1 947,02
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	2 057,89
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	2 064,29
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	3 415,00
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	2 064,25
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	2 875,00
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	2 129,45

Tabela 37 Przeciętna kwota wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej w przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej w 2017 r. według województw

Województwa	w przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej
	w zł
OGÓŁEM	2 054,26
Dolnośląskie	1 960,66
Kujawsko-pomorskie	2 056,67
Lubelskie	2 035,25
Lubuskie	2 102,08
Łódzkie	1 959,44
Małopolskie	2 039,97
Mazowieckie	2 092,47
Opolskie	2 022,97
Podkarpackie	2 125,16
Podlaskie	2 061,34
Pomorskie	2 102,98
Śląskie	2 038,81
Świętokrzyskie	1 990,80
Warmińsko-mazurskie	2 118,25
Wielkopolskie	2 150,73
Zachodniopomorskie	2 085,60

Podsumowanie

Z roku na roku na rok rosną wydatki na świadczenia pieniężne realizowane przez ZUS. W 2017 r. wyniosły 217 219,6 mln zł i były wyższe w stosunku do roku poprzedniego o 3,6%.

W wydatkach na świadczenia pieniężne wydatki ponoszone na świadczenia związane z niezdolnością do pracy stanowiły w 2017 r. 13,9%. Udział tych wydatków systematycznie maleje. I tak, ich udział w 2013 r. wynosił 14,6%, w 2014 r. 14,2%, w 2015 r. 14,3%, a w 2016 r. 14,0%.

Od lat wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy stanowiły główną pozycję wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy. Ich udział w tych wydatkach wynosił w 2013 r. 48,5%, w 2014 r. już był nieznacznie niższy – 47,9%, zaś w 2017 r. 39,9%. Konsekwentnie malała przeciętna miesięczna liczba osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy.

Systematycznie rosną wydatki na absencję chorobową, które to w 2016 r. po raz pierwszy przewyższyły wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy. W 2013 r. wydatki na absencję chorobową (finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy) stanowiły 41,3% wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy (w 2014 r. – 41,6%, w 2015 r. – 44,6%). W 2016 r. odsetek wydatków na absencję chorobową wyniósł już 46,4%, a w 2017 r. 48,2%.

W 2017 r. przeciętna wysokość wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym wyniosła 1 510,34 zł. Najwyższa przeciętna wysokość wydatków na 1 osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym została poniesiona na absencję chorobową i wynosiła 728,28 zł, a w przypadku rent z tytułu niezdolności do pracy – 602,75 zł.

Struktura wydatków ze względu na płeć w poszczególnych rodzajach wydatków kształtowała się odmiennie. W przypadku rent z tytułu niezdolności do pracy, rent socjalnych, świadczeń rehabilitacyjnych, udział wydatków na świadczenia wypłacane mężczyznom w wydatkach ogółem był znacząco wyższy niż udział wydatków na świadczenia wypłacane kobietom. Sytuacja przedstawiała się odwrotnie w przypadku wydatków na absencję chorobową i rehabilitację leczniczą.

Rozpatrując wydatki w 2017 r. na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (łącznie z wydatkami na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS) w poszczególnych województwach, obserwujemy, że najwyższe wydatki zostały poniesione w województwie śląskim – 13,8% ogółu wydatków, mazowieckim – 12,6%, wielkopolskim – 10,8%. Najniższe kwoty wydatkowano w województwie opolskim – 2,0% ogółu wydatków oraz w województwie podlaskim – 2,2%. Porównując z kolei przeciętne wysokości wydatków na 1 osobę objętą

obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w poszczególnych województwach, rozpiętość tych wysokości, przy średniej 1 510,34 zł, wahała się od 1 220,04 zł w województwie opolskim do 1 795,82 zł w województwie wielkopolskim.

W strukturze wydatków ogółem na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy w 2017 r. **grupami chorobowymi** generującymi najwyższe wydatki były zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania – 15,9% ogółu wydatków, choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej – 14,3%, choroby związane z okresem ciąży, porodu i połogu – 13,0%, urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych – 11,8%, choroby układu krążenia – 11,0%, choroby układu nerwowego – 8,3% oraz choroby układu oddechowego – 8,0%. W 2017 r. wyżej wymienione grupy chorobowe były przyczyną 82,3% wydatków poniesionych w związku z niezdolnością do pracy.

Najwyższe przeciętne wydatki (łącznie z kosztami rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS) na 1 osobę odnotowano w odniesieniu do następujących grup chorobowych:

- zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99) – 239,76 zł,
- choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99) – 216,33 zł,
- urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98) – 177,63 zł.

Główne **jednostki chorobowe** generujące najwyższe wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przypadku mężczyzn to: przewlekła choroba niedokrwienna serca (I25) – 5,0%, inne choroby krążka międzykręgowego (M51) – 3,7%, zaburzenia korzeni nerwowych (G54) – 3,6%, schizofrenia (F20) – 3,5%, następstwa urazów kończyny dolnej (T93) – 3,1%, zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa (M47) – 2,5% oraz następstwa chorób naczyń mózgowych (I69) – 2,5%.

W populacji kobiet największy udział wydatków stanowiły wydatki związane z opieką położniczą z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26) – 21,4%, zaburzeniami korzeni nerwowych (G54) – 2,9%, schizofrenią (F20) – 2,8%, z reakcjami na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne F(43) – 2,6%, innymi chorobami krążka międzykręgowego (M51) – 2,5%, krwawieniem we wczesnym okresie ciąży (O20) – 2,4% oraz ostrym zakażeniem górnych dróg oddechowych (J06) – 1,9%.

Analizując wydatki poniesione w latach 2013 – 2017 na świadczenia w powiązaniu z przyczynami chorobowymi niezdolności do pracy nie obserwujemy istotnych przesunięć pomiędzy grupami chorobowymi powodującymi tę niezdolność. W rankingu grup chorobowych generujących najwyższe wydatki w latach 2013 - 2016 dominowały te same grupy chorobowe co w 2017 r. Zmieniał się minimalnie ich udział procentowy w strukturze wydatków.